"Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!" — Marx

VAPAUS

Järjestymättömien järjestäminen on tärkein tehtävämme

No. 183 — 1929 Federated Pressin jäsen Maanantaina, elokuun 5 p:nä—Mon., Aug. 5 Member The Federated Press XIII Vuosik. — Vol. XIII

Lisätietoja kautta maailman tapahtuneista suurista sodanvastaisista mielenosoituksista

Virkavalta riehunut mielenosoituksissa työläisiä vastaan Yhdysvalloissa — 900 vangittu Pariisissa

NEW YORK, elok. 3. — Tänne saapuneissa raporteissa kerrotaan, että useissa kaupungeissa kautta maan tapahtui voimakkaita joukkomielenosoituksia kansainvälisenä punaisena päivänä. New Yorkissa saivat kolme poliisia vammoja, kun yrittivät hajoittaa työläisten rauhallisen mielenosoituksen torstai-iltana. Yli neljä tuhatta työläistä oli kokoontunut viettämään kansainvälistä sodanvastustamispäivää ulko-ilmakokoukseen.

Poliisi hyökkäsi kokousta vastaan erittäin raakamaisesti, piesten osanottajia, ja toimittaen lukuisia vangitsemisia. Porvarilehtien raporttien mukaan, vangittiin New Yorkissa 18 henkilöä. Niiden joukossa on 8 nuorta tyttöä.

Poliisiväkivalta kukoisti myös Pittsburghissa, Bostonissa ja Chicagossa

Pittsburghissa, Pa., oli terästrustin poliisi antanut ennakolta ukaaseja, joissa kiellettiin kaikenlaisten mielenosoitusten järjestäminen. Työläiset kielloista huolimatta kokoontuivat mielenosoitukseen. Poliisi vangitsi 39 miestä ja kolme naista.

Bostonissa, kaupunki, jossa Sacco ja Vanzetti murhattiin, kokoontuivat työläiset monituhatlukuisina paraatiin. Raakuudestaan kuuluisa bostonilainen poliisi hyökkäsi aseettomia mielenosoittajia vastaan. Monet kymmenet mielenosoittajat saivat vakavia vammoja, ja 8 vangittiin.

Chicagossa esti poliisi kommunistien mielenosoitusyrityksen Union-torilla jonne oli kokoontunut useampia tuhansia työläisiä ennakko-ilmoitusten perusteella. Poliisi vangitsi 13 miestä ja 4 naista "virkavallan vastustamisesta".

Lähes tuhat henkeä mielivaltaisesti vangittu Pariisissa

PARIISI, elok. 3. — Tarkempien tietojen mukaan on osoittautunut, että punainen päivä ei ole ollut niin rauhallinen Pariisissa, kuin mitä porvarilehdet ovat uskotelleet. Poliisilla ja sotajoukoilla, jotka muodostivat 22,000 miehen armeijan, oli ollut työ suojellessaan vallassaolijoita vaarallisilta punaisilta mielenosoituksilta, sillä yli 900 kommunistia vangittiin päivän kuluessa "kuulustelua varten". Pariisin poliisin kasakkamainen mielivalta loisti tuntematta edes porvarillisen lain rajoituksia. N. 100 työläistä vangittiin Boulevard Montmartrella, kun alkoivat laulaa "Internationalea", ja kieltäytyivät hajaantumasta poliisin komennuksesta. Samasta syystä vangittiin satakunta Ausnieresin esikaupungissa. Poliisi- ja sotilasosastot kulkivat patrulleissa kaupungilla läpi yön.

Duhoborit jatkavat itsensä puolustamista

Julistaneet Kamsackin kauppalan boikottiin

KAMSACK, Sask., elok. 2. — Duhoborit ovat julistaneet tämän kauppalan boikotin alaiseksi. Boikotti alkoi kauppalassa pidettävien maanviljelysnäyttelyiden yhteydessä ja oli se jokseenkin täydellinen, sillä tuskin yhtään duhoboria kävi koko kauppalassa. Liikemiehet lohduttavat itseään, että tämä tilanne ei voi kestää kauan, sillä duhoborit ovat pakotetut hankkimaan täältä ruokansa ja maanviljelyskalustonsa.

Viime kuun 13 päivänä panivat duhoborit sotavastaisen mielenosoituksen tässä kauppalassa, jolloin palanneiden sotilaiden järjestämä roskajoukko hajotti heidän kulkueensa paloruiskun avulla.

Etna taasen toiminnassa

Syössyt sulaa kiveä ja savua kidastaan

CATANIA, Italia, elok. 3. — Tulivuori Etna Sisilian saarella syöksi eilen aamulla korkean patsaan tulta ja savua kidastaan. Vuoren juurella asuvissa kylissä on vallinnut levottomuus sillä pelätään vuoren taasen purkautuvan. Maanalaista jylinää kuultiin ennen purkausta. Etnan toiminta on ollut rauhallista sitä lähtien, kun se purkautui joku aika takaperin, tuhoten silloin muutamia kyliä vuoren rinteellä.

Tshekkiläiset kaivosmiehet alkavat lakon

Kommunistilehdet ilmestyvät salaisesti

PRAG, Tshekkoslovakia, elok. 3. — Vakavia työselkkauksia on sattunut Tshekkoslovakian kaivosteollisuudessa. Niinpä Swatonovitzin kaivosten työläiset, luvulta n. 1,500, ovat menneet lakkoon, vaatien parempia palkkoja.

Viranomaiset äskettäin lakkauttivat maassa ilmestyvät kommunistiset lehdet. Tällä vainotoimenpiteellä ei ole ollut toivottuja tuloksia valtaluokan kannalta katsottuna, sillä lakkautetut lehdet ilmestyvät salaa ja jaetaan suurina painoksina tehtaiden työläisten ja kaivostyöläisten keskuudessa. Tällaisia lakkautettuja mutta salaa ilmestyviä lehtiä ovat "Vorvärts" Reichenbergissä, "Internationale" Aussigissa sekä "Rude Pravo".

Lukuisia vangitsemisia tapahtuu kautta maan.

HALUSI VAIN TIETÄÄ

Winnipeg, elok. 2. — Vanhemman puoleinen nainen saapui paikalliselle C. P. R:n asemalle ja kysyi asemavirkailijalta, koska juna lähtee.

— Mikä juna?

— Juna. Koska se lähtee? painosti hän edelleen kysymystä.

Kun ei kukaan voinut hänelle vastata, kysyi hän josko tämä on rautatieasema.

— Joo. Tämä on rautatieasema, sai hän vastauksen.

Hänelle selvitettiin, että täältä lähtee junia päivittäin monille eri tahoille. Menee itään ja länteen. Menee Winnipegin järven rantaan. Menee meren rantaan. Järven rantaan maksaa 50 senttiä ja meren rantaan $50, kysyttiin kumpaan hän haluaa matkustaa.

— Minä en matkutsa tänään. Minä halusin vain tietää, tulen toisen kerran, vastasi nainen ja poistui.

Ilmaposti vakiintuu

OTTAWA, elok. 2. — Ilmapostilinjat, Montrealista Windsoriin ja Torontosta Buffaloon, jotka ovat olleet käytännössä kaksi viikkoa, osottavat vakiintumista. Kirjeiden luku on kasvanut 100 kirjeellä jokaisella matkalla, jonka postilentokoneet ovat tehneet. Tämä osottaa, että canadalaiset ja amerikkalaiset liikemiehet alkavat luottaa ilmapostin varmuuteen ja nopeuteen.

"Haudatkoot kuolleet kuolleensa", sanovat N. Y:n haudankaivajat

New Yorkissa uhkaa yleinen haudankaivajain lakko — Ruumiit jäävät hautaamatta

NEW YORK, elok. 3. — Calvaryn hautausmaan työläisten lakko Queensin kaupunginossa uhkaa paisua kaupungin kaikkien hautausmaiden työläisten lakoksi. Yhteensä 2,000 haudankaivajaa y.m. hautausmaiden työläistä ovat uhanneet lopettaa työt siinä tapauksessa, että Calvaryn hautausmaan isännistö ei suostu 396:n työläisensä vaatimuksiin union suhteiden aikaansaamiseksi mainitulla "työmaalla".

Lakkolaiset ovat vaatineet $42:n viikkopalkkaa $5:n päiväpalkan asemesta. Yhdeksäntuntista työpäivää ja 50 prosentin koroitusta ylityöstä sekä 100 prosentin koroitus sunnuntaityöstä. Calvaryn haudankaivajat ovat olleet lakossa viime tiistaista lähtien.

New Yorkissa uhkaa muodostua pula. sillä ruumiit jäävät maanpäälle, jos selkkaus pääsee laajenemaan, mikä New Yorkin kokoisessa kaupungissa kesä-aikana saattaa aiheuttaa erittäin arveluttavan tilanteen. Mainittakoon että yksinpä ruumiiden hautauskin on häikäilemättömän kapitalistisen keinottelun alaisena New Yorkissa.

Sunjatsenin leski tuomitsee Kiinan pyövelihallituksen

Kuomintangin nykyiset johtajat verisesti pettäneet kansallisen vallankumouksen

SHANGHAI, Kiina, elok. 3. — Kiinalaisen kansallisen kumousliikkeen suurimman johtajan, Sunjatsenin leski on lähettänyt kansainväliselle imperialismin vastustamisliitolle Berliniin sähkösanoman, jossa tekee purevan hyökkäyksen Kiinan nykyistä hallituspuoluetta vastaan.

Sähkösanomassa sanotaan, että kansalliset ovat muodostaneet lujan rintaman imperialistien kanssa joukkoja vastaan. Hän syyttää Kuomintangpuolueen johtajia, jotka ovat pettäneet kansallisen vallankumouksen Kiinassa ja yrittävät nyt provoseerata sotaa Neuvostoliittoa vastaan.

"Terrori vain vahvistaa joukkojen päätöstä voittaa nykyisen verisen taantumuksen mahdollisimman lyhyessä ajassa", lausuu hän sanomassaan.

Tämä on ensimäinen kerta, kun Sunjatsenin vaimo on ilmaissut ajatuksiaan sen jälkeen, kun hän palasi Kiinaan ottaakseen osaa Sunjatsenin uudelleen hautaamiseen Nankingissa.

Meni sairaalaan laihtumaan

TORONTO, elok. 2. — Miss Gertrude Restoule, 16-vuotias on raskain sairas mitä koskaan on tullut St. Michael's sairaalaan. Hänen mittansa on 5 jalkaa 8 tuumaa ja painonsa 450 paunaa. Hänen vanhempansa asuvat Sturgeon Fallsissa, Ont., ja ovat he vain tavallisen kokoisia ihmisiä. Hänellä on 13-vuotias sisar joka painaa 375 paunaa ja tullaan myöskin kuljettamaan sairaalaan laihtumaan. Miss Restoule siirrettiin kuorma-autolla junasta sairasvaunuun jolla hänet kuljetettiin sairaalaan.

Neuvostoliitto ei peräänny vaatimuksistaan Itä-Kiinan rautatieselkkaukseen nähden

Neuvostolehdet syyttävät Kiinan toimivan imperialistien apurina — Toiveet neuvotteluista raukeavat

MOSKOVA, elok. 3. — Neuvostohallituksen ulkoasiain virasto on julkaissut selostuksen Manchurian selkkauksen yhteydessä olevista tapahtumista. Niiden mukaan Mukdenin hallituksen ulkoministeri Tsi oli tehnyt Neuvostohallitukselle tarjouksia Manchurian diktaattorin, Chang Hsueh-Liangan puolesta.

Neuvostohallitus vaati kuitenkin, että tarjousten tulee olla välittömästi Chang Hsueh-Liangilta. Elok. 1 pnä esitti viimeksimainittu sitten ehdotuksensa, joissa esitettiin neuvottelujen pitämistä selkkauksen johdosta, ja että riidanalaista rautatietä ryhdyttäisiin hallitsemaan konferenssin jälkeen sopimusten mukaisesti sekä kolmanneksi, että vangitut kiinalaiset ja venäläiset vapautettaisiin.

Chang Hsueh-Liangin tarjouksissa ei puhuttu mitään Neuvostoliiton vaatimuksesta, että Neuvostohallitus nimittää rautatien johtajan ja että Kiinan on myönnettävä toimineensa laittomasti kaapatessaan rautatien. Näistä syistä hylkäsi Karahan Changin tarjouksen, katsoen mahdottomaksi aloittaa neuvotteluja ilman näiden vaatimusten hyväksymistä.

"Pravda" ja "Isvestia" osoittavat Kiinan edesottamiset imperialistivaltain sanelemiksi

Moskovan lehdet ovat voimakassanaisesti käsitelleet tilannetta Manchuriassa. Ne näkevät Kiinan esiintymisen takana olevan imperialistivallat. Niinpä "Isvestia" selittää, että Chang Hsueh-Liangin vastaus varakomisaari Karahanin noottiin on "saneltu imperialististen rosvojen intressien mukaisesti sodan valmistamiseksi Neuvostoliittoa vastaan."

"Pravda" lopettaa kirjoituksensa, jonka nimenä on: "Leikkivät tulen kanssa", sanoen että "vallitseva Neuvostoliiton-Kiinan kriisi voidaan sovitella ainoastaan Neuvostohallituksen tarjouksen pohjalla."

Zeppelinin matka yli Atlannin

Kulki Azorein saarten kautta

HORTA, Azorit, elok. 3. — Ilmalaiva "Graf Zeppelin" sivuutti San Miguelin saaren, joka kuuluu Azorien saariryhmään, eilen. Se pudotti postisäkin Santa Marian saarelle samassa saaristossa illalla. Ilmalaivasta ilmoitetaan, että matka on sujunut kaikinpuolin hyvin. Matka suuntautuu Azoreilta New Yorkiin Bermudan saarten kautta.

Myöhempi tieto kertoo, että "Graf Zeppelin" saapui perille New Yorkiin, Lakehurstin lentokentälle, kuljettuaan pitkän kiertomatkan Atlannin yli 93:ssa tunnissa.

Lapsihalvaustauti

Yleisenä pelkona Ontariossa ja Quebecissä

OTTAWA, elok. 2. — Liittohallituksen terveysministerin apulainen Dr. J. A. Amyot, lähetti alaisilleen paikallisille terveysvirkailijoille sähkösanoman, jossa huomautetaan lasten halvaustaudin lisääntymisestä, olletikkin Ontariossa ja Quebecissä, sekä pyydetään ryhtymään kaikkiin mahdollisiin varokeinoihin taudin ehkäisemiseksi.

Hallituksen painossa on juuri painotyönalaisena, lasten terveyden huolto osaston johtajan Dr. Helen McMurchyn kirjottama kirjanen, jossa annetaan ohjeita lasten halvaustaudin ehkäisemiseksi.

Joitakin vuosia takaperin tämä tauti oli hyvin yleinen Californiassa ja muissa tyynenmeren rannikkovaltioissa. Pienemmässä määrässä ilmeni tautia myös British Columbiassa. Se levisi myöskin Albertaan 1927, jossa todettiin vähintään 354 tautin tapausta. Viimevuonna se kulkeentui Manitobaan, jossa todettiin vähintään 435 taudin tapausta.

Terveysvirasto huomauttaa, ettei se ole halukas peljättämään, ihmisiä Ontariossa ja Quebecissa; mutta ainoastaan haluaa terottaa mieliin, että otetaan vaari tilanteesta joka voi kehittyä äkkiä vakavaksi.

Hyderabad, elok. 3. — Sindin alueella on taasen ollut ankaria tulvia, jotka aiheutuivat rankkasateesta. Tuhansia ihmisiä on kodittomina. Paikkakunnalla on tänä vuonna jo satanut 34 tuuman vahvuudelta vettä verrattuna neljään tuumaan muina vuosina.

MIELENOSOTUKSET CANADAN KAUPUNGEISSA

SUURIA KOKOUKSIA MONTREALISSA

MONTREAL, elok. 2. — Kansainvälistä punaista päivää kokoontuivat Montrealin työläiset viettämään valtavina joukkoina. Kolme suurta kokousta pidettiin, joihin otti osaa suuret työläisjoukot. Puhujat selostivat taistelun välttämättömyyttä sodan vaaraa vastaan, sekä Neuvostoliiton puolustuksen tarpeellisuutta, koska imperialistiset suurvallat odottavat sopivaa tilaisuutta hyökätäkseen sen kimppuun. Viime päivien tapahtumat Kiinan ja Neuvostovallan välisissä selkkauksissa kyllin pätevästi osottivat mihin maailman imperialistiset suurvallat pyrkivät, saadakseen alulle Neuvostoliiton nujertamisen.

Poliisit hajottaneet joukkokokouksen suomalaisella haalilla

Yli 2,000 työläistä kokoontui Prince Arthur haalille, sekä sama määrä St. Catherine-kadun haalille, noudattaen useiden kommunistipuolueen kanssa yhteisrintamassa olevien työväenjärjestöjen kutsua. Viimeksi mainittu haali oli täytetty nuorilla Canadan ranskalaisilla työläisillä, joista enin osa työskentelee Dominion Textile, Dominion Oilcloth ja Northern Electric-yhtiön tehtaissa. Suomalaisella haalilla pidettyyn kokoukseen hyökkäsivät poliisit, hajottaen kokouksen.

Suuria katu- ja haalikokouksia sekä katukulkue pantu toimeen Vancouverissa

VANCOUVER, elok. 3. — Suuret joukkokokoukset pidettiin täällä heinäkuun 27 ja 28 päivä, joissa tov. Beckie Buhay esiintyi puhujana. Tuhansia tehdaslehtisiä, työläisnaisten ja työttömien työläisten lehtisiä sekä sotavastaista propagandaa sisältäviä lentolehtiä jaettiin näissä kansainvälistä punaista päivää valmistelevissa kokouksissa. Tov. Buhay loistavassa puheessaan tuomitsi imperialistiset sodat ja kehotti työläisiä puolustamaan Neuvostoliittoa. Kokouksen lopussa hyväksyttiin voimakas päätöslauselma jossa kehotettiin työläisiä taistelemaan imperialistien sotahankkeita vastaan ja sodan syttyessä muuttamaan imperialistisen sodan kansalaissodaksi, perustaakseen vallankumouksellisten työläisten hallituksen Canadaan.

Poliisi häirinnyt katukokousta

Katukokous elokuun ensimäinen päivä onnistui yli kaikkien toiveiden. Ensimäinen puhuja tov. Litterick osotti maailman teollisen tilanteen ja sodanvaaran läheisyyden. Poliisi yritti häiritä puhujaa, vaatien häntä lopettamaan puheensa ja julistamaan kokouksen loppuneeksi. Puhuja kieltäntyi sitä tekemästä, huomautuksella, että niin kauan kun työläiset haluavat häntä kuunnella ei poliisilla ole kokouksen kanssa mitään tekemistä. Tämä huomautus sai aikaan vilkkaita suosionosotuksia ja puhuja jatkoi edelleen.

Poliisi merkinnyt kirjoihinsa puhujat ja lippujen kannatajat

Kun puhujan vetoomus työläisiin pakotti poliisin luopumaan kokouksen hajotusyrityksestä, merkitsi hän kirjoihinsa puhujain ja niiden nimet jotka pitivät yllä lippuja. Seuraava puhuja, Bennett, puhui puolueen tehtävistä sodanvaaran vastustamisessa, kuten järjestymättömien järjestäminen etupäässä kemiallisissa ja muissa sotateollisuuksissa; sotilaiden voittaminen työläisten puolelle, tekemällä sotajoukoissa valistustyötä. Osotti pasifismin ja kommunistisen taistelun eron sotaa vastaan.

Katukulkue poliisin kiellosta huolimatta

Poliisi yritti kieltää työläiset järjestymästä kulkueeseen. Tov. Litterick vetosi väkijoukkoon, joka oli kasvanut noin tuhanteen. Väkijoukko vastasi vetoomukseen innostuneesti ja kulkue lähti liikkeelle, kulkien valtakatuja läpi kaupungin keskustaan, tov. Bennettin ollessa pioneerien kanssa johdossa. Poliisi seurasi kulkuetta puolueen haalille. Kokouksia jatkettiin puolueen haalilla, ukrainalaisella Labor Temppelillä ja suomalaisella haalilla. Puhujina esiintyivät tov. Porter, Bennett, Bruce, Wetyshin, Ihaksi ja Litterick. Punaisen päivän ohjelmaa tullaan jatkamaan Britannian sotaan yhtymisen vuosipäivänä, elokuun 4 päivänä.

Onnistunut katukulkue Edmontonissa

EDMONTON, Alta., elok. 3. — Kansainvälisen punaisen päivän mielenosotuskulkueeseen Edmontonissa otti osaa noin 5,000 työläistä. Suuri luku lippuja, jotka sisälsivät vallankumouksellisia tunnuslauseita, kannettiin kulkueen mukana. Market Squarella pidettiin ulkoilmakokous kulkueen lähtiessä liikkeelle sekä palatessa. Päätöslauselma Neuvostoliiton puolustamiseksi ja luokkavankien vapauttamiseksi hyväksyttiin yksimielisesti.

Huolimatta siitä, että Albertan "Labor News" aikaisemmin kehui kansainvälisen punaisen päivän vieton tulevan Edmontonissa epäonnistumaan, koska kommunisteilla ei muka ole työläisten kannatusta, osallistuivat mielenosotukseen rautatietyöläiset, katuvaunutyöläiset, opettajat, vaatetustyöläiset, sekatyöläiset ja eri alojen kiinalaiset työläiset. Kansainvälisen punaisen päivän mielenosotus oli onnistunein näytös työläisten joukkovoimasta, mitä Edmontonin työläisten historia tuntee. Albertan Labor Partyn herrat luulevat, että jos he kieltäytyvät osallistumasta työläisten taisteluihin, merkitsee se samaa, kuin työläisten kieltäytyminen. Tämä oli taas yksi osotus, että herrat työväen petturit eivät enään ole työläisten johtajia.

Suuri katukulkue Timminsissä

TIMMINS, Ont., elok. 3. — Kansainvälisen punaisen päivän vietto onnistui täällä yli kaikkien toiveiden. Noin 1,000 henkilöä, enimmäkseen metallinkaivajia, otti osaa kulkueeseen. Kulkueessa kannettiin lippuja, joissa työläisiä kehotettiin taisteluun imperialistista sotaa vastaan ja puolustamaan Neuvostoliittoa. Kokouksessa puhuivat toverit M. Pohjansalo ja Stokaluck. Puheenjohtajana toimi tov. Charlie Marrirott.

Fascistit yrittäneet häiritä Londonin työläisten kokousta

LONDON, Ont., elok. 3. — Noin 500 työläistä kokoontui kansainvälisen punaisen päivän mielenosotuskokoukseen Market Squarelle elok. 1 päivänä. Työläiset kuuntelivat mielenkiinnolla tov. Farbeyn puhetta ja tekivät kyselyjä, joka osotti, että he olivat innostuneet seuraamaan selostusta nykyisestä maailman tilanteesta. Jotkut fascistit yrittivät häiritä kokousta, mutta työläiset pakottivat heidät olemaan hiljaa.

Vangitsemisen pelko ei estä työläispuhujia esiintymästä

WELLAND, Ont., elok. 3. — Suurin mielenosotuskokous, mitä työläiset ovat koskaan täällä nähneet, pidettiin Wellandin ukrainalaisella haalilla. Haali oli pakaten täynnä Horsey Pipe Mill, Electric Metal Workers, Cottons Mills ja muilla työmailla työskenteleviä työläisiä. Puhujina esiintyivät nuorisoliiton sihteeri tov. F. Rose ja J. Brebit, joka oli edellisenä iltana päässyt ulos vankilasta. Hyväksyttiin yksimielisesti päätöslauselma, jossa vaadittiin tov. W. Kashtan heti vapautettavaksi vankilasta.

Kaksoiskaupungeissa myöskin suuret mielenosotukset

PORT ARTHUR, Ont. — Jättiläismielenosotukset pantiin toimeen täällä Port Arthurissa sekä Fort Williamissa. Kokoukset osottivat, että työläiset ovat kansainvälisen punaisen päivän taistelujen takana.

ENGLANNIN KUTOMOTYÖLÄISET JATKAVAT TARMOLLA TAISTELUA

TYÖNANTAJAT YRITTÄVÄT MYÖS TIIVISTÄÄ RINTAMAANSA — SULUSTA VOI KEHITTYÄ PITKÄAIKAINEN KAMPPAILU

MANCHESTER, Englanti, elok. 3 — Lancashiren kutomojen sulku, joka syöksi 500,000 työläistä työttömyyteen on jatkunut viikon, eikä näytä olevan toiveita sen pikaisesta päättymisestä. Päinvastoin n. 80 tehdasta on joutunut seisauksiin entisten 1,500:n lisäksi.

Työnantajat eivät ole näköjään ottaneet laskuissaan huomioon, että työläiset tulisivat nostattamaan niin yksimielisen rintaman palkanalennuksia vastaan, ja nyt, kun herrat päästivät taistelun valloilleen, ovat he tehneet voitavansa saadakseen oman asemansa linnoitetuksi. Niinpä ovat he ryhtyneet kokoamaan yhteisrintamaan kutomoteollisuuden yhteydessä olevat sivuteollisuudet, värjäämöt, valkaisulaitokset, pakkaamot j.n.e.

"Työväen" hallitus ei ole niin paljon huolissaan siitä, onnistuvatko kapitalistit alentamaan työläisten palkkatasoa, vaan herroilla ministereillä on samat huolet kuin kapitalisteilla: pelko puuvillamarkkinain joutumisesta ulkomaisten kilpailijain käsiin.

Työläiset tällä välin ovat jatkaneet yksimielisesti taisteluaan, jopa niin tehokkaasti, että kapitalistit eivät ole onnistuneet missään avaamaan tehtaitaan rikkurivoimilla.

SOTAKORVAUSKONFERENSSI HAAGISSA

Warsova, Puola, elok. 3. — Ulkoministeri Zaleski tulee edustamaan Puolaa Haagissa kohdakkoin pidettävässä sotakorvauskonferenssissa, jossa tullaan käsittelemään Youngin komissionin raportti sotakorvauskysymyksestä.

Lentokilpailut Canadan kansallisen näyttelyn yhteyteen

TORONTO, Ont., elok. 2. — Canadan kansallisen näyttelyn yhteyteen tullaan järjestämään lentokilpailut. Palkintoina tullaan jakamaan $10,000 rahassa ja muita kunniapalkinnoita. Kilpailu suoritetaan Toronton ja Clevelandin välillä. Clevelandin kaupunki on lahjottanut palkintoja varten $4,000 ja Canadan kansallisen näyttelyn johto samansuuruisen summan; tämän lisäksi ovat erinäiset ilmailuyhdistykset myöskin tehneet huomattavia lahjotuksia palkintoja varten.

LIBERAALI-TYÖVÄENPUOLUELAINEN HERRASMIES VALITTU UUDESTAAN

Preston, Englanti, elok. 2. — Uudessa vaalissa täällä tuli Sir William Jowitt, joka viime vaaleissa valittiin liberaalina, mutta sitten kääntyi työväenpuolueeseen, tullen työväen hallituksen yliprokuraattoriksi, valittu nyttemmin uudestaan parlamenttiin.

Plymouth, Englanti, elok. 2. — North German Lloyd-linjan höyrylaiva "Bremen", joka ensimäisellä matkallaan Euroopasta Amerikkaan rikkoi matkustajalaivojen tähänastiset ennätykset länteen tapahtuvilta Atlanninmatkoilta, rikkoi myös ennätykset palatessa nyt itäiseen suuntaan. "Bremen" kulki "rapakon" poikki 4 vuorokaudessa 7 tunnissa.

ETELÄVALTIOIDEN KUTOMOTYÖLÄISET JÄRJESTYVÄT RIISTOA VASTUSTAMAAN

75,000 TYÖLÄISTÄ EDUSTAVA KOKOUS KUTSUU LAAJEMMAN KONFERENSSIN CHARLOTTEEN LOKAK. 12—13 PÄIVÄKSI

NEW YORK, elok. 2. — "Daily Worker" kertoo tänään etelävaltioiden kutomotyöläisten liikehtimisestä voimakkaan kansallisen kutomotyöläisten union järjestämiseksi johtamaan jokaisessa etelävaltion tehtaassa koko etelää käsittävää joukkotaistelua nälkäpalkkoja, lapsityötä ja epäinhimillisiä olosuhteita vastaan sekä 8-tunnin työpäivän puolesta.

Bessemer Cityssa, North Carolinassa, pidettiin heinäk. 28 pnä suuri kutomotehtaiden työläisten neuvottelukokous, jossa oli 227 edustajaa, edustaen suoranaisesti 40,000 työläistä sekä lisäksi 35,000 työläistä välillisesti tehdaskomiteain kautta. Edustajat olivat 87:stä tehtaasta, 54:stä kaupungista North Carolinan, South Carolinan, Georgian, Tennesseen ja Virginian valtioista.

Tämän neuvottelukokouksen asettama komitea on kokouksen valtuuttamana päättänyt kutsua uuden kaikkien etelävaltioiden kutomotyöläisten konferenssi lokak. 12—13 päiviksi Charlotteen, North Carolinaan. Tarkoituksena on yhdistää etelän 300,000 kutomotyöläistä suureen joukkoliikkeeseen yllämainittujen vaatimusten puolesta.

Kauhistuttavat olosuhteet vallitsevat etelän kutomotehtaissa. Työviikko on 60—70-tuntinen. Kamala lapsi- ja naistyö vallitsee. Nälkäpalkkojen vuoksi ovat työläiset aliravittuja ja salraloisia. Äärimäinen riisto kukoistaa. Gastonian, Elisabethtonin ym. kutomotehtaiden työläisten taistelut osoittavat, että työläiset ovat saavuttaneet kärsivällisyytensä rajan, ja ovat valmiit uhraamaan kaikkensa saadakseen parannuksia oloihinsa.

Lääkäri syytteessä luvattomasta leikkauksesta

TORONTO, elok. 2. — Lääkäri William Fish vangittiin täällä asunnostaan 678 Broadview Ave., 19 vuotiaan tytön kuoleman johdosta, jota lääkäri Fish oli hoitanut Toronton General sairaalassa. Lääkärin väitetään suorittaneen tytössä luvattoman leikkauksen, jonka johdosta tyttö on maannut sairaalassa kuolemaisillaan kahden viikon ajan. Lääkäri Fish oli sairas vangitsemisen tapahtuessa, joten hänet vapautettiin $50,000 takauksella. Tytön ruumis on siirretty ruumishuoneelle ja kuolemansyyn tarkastus tullaan suorittamaan.

KANSALLISTEN RAUTATEIDEN LISÄÄNTYMINEN

Winnipeg, heinäk. 29. — Juuri valmistunut rautatieosa, joka ulettuu The Pas'ista Flin Floniin, siirrettiin viime lauantaina Canadan kansallisen rautatiejärjestelmän alaiseksi. Tieosa on 88 mailia pitkä ja on sen omistanut Northern Manitoba Railway. Tien rakentaminen alettiin myöhään syksyllä 1927.

VAPAUS Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ontario, kaikkina, paitsi sunnuntai- ja määrättyinä juhlapäivinä.

VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

TOIMITTAJAT:
S. C. NEIL, A. VAARA, B. TENHUNEN, M. POHJANSALO, A. PÄIVIÖ.

TILAUSHINNAT:
1 vk. $4.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muualle ulkomaille: 1 vk. $6.00, 6 kk. $3.50, 3 kk. $2.00 ja 1 kk. $1.00.

ILMOTUSHINNAT VAPAUDESSA:
Kirjeenvaihtoilmotukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa. — Avioliittoon menneille onnentoivotukset 50c palstatuuma. — Nimenmuuttoilmotukset 50c kerta, $1.00 3 kertaa. — Syntymäilmotukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa. — Asunnonilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. — Kiitosilmotukset $1.00 kerta. — Kuolemanilmotukset $2.00 kerta, 50c lisämaksu kiitoslauseelta tai muistovärsyltä. — Haluaantiedot ja hotellimotukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. — Tilapäisilmottajien ja ilmotusagenttuurien on, vaadittaessa, lähetettävä ilmotushinta etukäteen.

Lehteen aiottujen ilmotusten pitää olla konttorissa kello 4 ip. ilmestymispäivää edellisenä arkipäivänä.

General advertising rates, 75c per col. inch. Minimum charge for single insertion, 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish people in Canada.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjottakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonalliselle nimelle: J. V. KANNASTO, liikkeenhoitaja.

Vapauden toimitus: Huoneusto 207, Mackey Building, 4 Durham St. Puhelin 536W.
Vapauden konttori: Liberty Building, 37 Lorne St. Puhelin 1038. Postiosote: Box 69, Sudbury, Ont.
Vapauden paino ja latomo: Liberty Building, 37 Lorne St. Puhelin 2387W.

Historiallisen punaisen päivän tulee johtaa suurempiin taisteluihin

Poliisin kaikki voima oli koottu Torontossa murskaamaan työväenluokan voimanosotusta, joka oli suurin moniin vuosiin. Kautta koko Canadan työläiset kokoontuivat kommunistipuolueen viirin alle sotavastaista taistelua varten, kirjottaa Canadan kommunistipuolueen pää-äänenkannattaja. Tärkeimmistä paikoista saapuneet sähkösanomat osottavat, että Canadan suurimmissa keskuksissa osotti mieltään 30,000 työläistä; lisätään tähän kymmenet pienemmät mielenosotukset ja joukkokokoukset, niin 40,000 pa 50,000 välille nousee niiden työläisten yhteinen lukumäärä, jotka Canadassa riensivät historialliseen punaisen päivän mielenosotukseen uuden imperialistisen sodan vaaraa vastaan ja Neuvostoliiton puolesta.

Nämä mielenosotukset painuvat Canadan työväenliikkeen historiaan selvänä osotuksena joukkojen lisääntyvästä päättäväisyydestä tuottaa tappio maailman imperialismin suunnitelmille.

Poliisiterrori, moottoripyörä- ja kasakkahyökkäykset, väkivaltaisuus — julmin ja pelkurimaisin hyökkäys, mitä Torontossa on milloinkaan nähty, oli työläisten mielenosotusta vastassa ja kykeni hajottamaan sen. Hallitsevan luokan palkkaamat roistot toteuttivat isäntäinsä tahdon.

Kautta koko kapitalistisen maailman sai työläisten päättäväisyys taistella sotaa vastaan mitä hurjinta vastustusta osakseen. Satoja vangitsemisia toimitettiin päivää ennen työläisten jättiläismäisiä mielenosotuksia. Aseelliset voimat oli huolella valmennettu. Luotettavat tiedot osottavat, että kautta maailman joukot, huolimatta poliisiterrorista ja murhauhkauksista, jättiläismäärin kokoontuivat punaisen päivän taisteluun imperialistista sotaa vastaan.

Samaan aikaan kapitalistilehdistö keksii ja levittää uusia pasifistisia valheita siitä, että Nankingin hallitus muka kävisi rauhallisia neuvotteluja Itä-Kiinan rautatien suhteen ja että neuvotteluja käytäisiin Berliinissä. Tämä on valhe. Tosiasiassa ei mitään neuvotteluja ole käynnissä. Nankingin hallitus on valmistamassa vetoomusta imperialistisiin isäntiinsä, Kansainliittoon. Tämä vetoomus tulee olemaan merkkinä vihaiselle hyökkäykselle Neuvostoliittoa vastaan. Sodanvaara kasvaa suuremmaksi ja suuremmaksi. Valhemyrkytysryntäys käy yhä kiihkeämmäksi.

Punaisen päivän suuret mielenosotukset merkitsevät sitä, että taistelua täytyy jännittää, lausuu lehti lopuksi. Punaisen päivän vangit täytyy saada vapaiksi! Meidän täytyy puolustaa vangittuja tovereitamme. Poliisiterrori on murrettava! Taistelun kaduista täytyy käydä yhä päättäväisemmäksi!

Herra Heenan ja kapitalistien halpa työvoima

Puhuessaan viime viikon lopulla Winnipegin porvareille ilmotti "työväenmies" ja työasiain ministeri Peter Heenan, että maan hallitus ei salli työnantajain hankkivan "halpaa työvoimaa ulkomailta". Samassa yhteydessä ilmotti hän muiden muassa erään liikkeen hankkineen ulkomailta työvoimaa, mikä oli palkattu ehdolla, että tämä halvempi palkka ja että työpäivä on pitempi kuin maassa käytännössä oleva. Edelleen oli ehtona ollut, että värvätyt työläiset eivät saa liittyä canadalaisiin ammattiyhdistyksiin.

"Niin kauan kuin minä olen työministerinä, en minä tule sietämään moista menettelyä", oli tämä kapitalistien kätyri sanonut perin valheellisessa mielessä. Sillä tosiasia on, että canadalaisten työnantajain ei tarvitse ryhtyä omasta alotteestaan hankkimaan "halpaa työvoimaa"; sitä on maassa riittävästi ja hallitus tekee tuon palveluksen työnantajille, joten heidän ei tarvitse vaivautua.

Kun Quebecin maakunnassa maksetaan naistyöläisille erinäisissä teollisuuslaitoksissa niinkin alhaista palkkaa kuin 3.50—7.00 dollaria viikossa; kun Canadian Pacific rautatie maksaa rautateiden kunnossapitotyöläisille n.s. "extra gang'eissa" ainoastaan 25 senttiä tunnilta, työpäivän ollessa kymmentuntisen, jopa pitemmänkin; kun tänäkin kesänä, parhaan työkauden vallitessa on maassa tuhansittain työttömiä työläisiä; ja kun herra Heenanin hallituksen toimesta ja avustuksella Europan maista tuotetaan hallituksen kustantaman ja johtaman kiihotuksen seurauksena joka kuukausi tuhansittain uusia siirtolaisia — "halpaa työvoimaa" — niin moinen ilmotus on käsitettävä suoranaiseksi tietoiseksi valheeksi ja tosiasioiden vääristelyksi. Jos hallitus näiden tosiseikkojen edessä ja vallitessa sallisi vielä työnantajien etuisuuden, että hekin saisivat tuottaa suoranaisesti ja ilman hallituksen avustusta maahan lisää työvoimaa, niin olisi siitä seurauksena niin vakava työttömyys ja työläisten elinehtojen polkeminen, että Canadan kapitalistien yhteiskunta joutuisi sen johdosta vaaraan, kun äärimmäisessä kurjuudessa olevien suurten työläisjoukkojen nälkäiset vatsat ryhtyisivät puhumaan. Tuo työministerin tekemä diplomaattinen selostus on siis tulkittava siten, että kapitalistisen järjestelmän yleisen rauhallisuuden kannalta katsoen on välttämätöntä, että koska maassa on tällä kertaa kapitalisteille riittävästi halpaa työvoimaa ja koska hallitus pitää huolta sen tasaisesti jatkuvasta lisääntymisestä, niin ei ole syytä myöntää yksityisille työnantajille erikoisoikeuksia tässä suhteessa, koska siitä saattaisi olla seurauksena työläisten kurjuuden ja työttömyyden lisääntyminen siinä määrässä, että se koituisi vaaraksi kapitalistiselle yhteiskunnalle. Canadan hallitus — maan kapitalistien toimeenpaneva komitea — valvoo silmä kovana, että yksityiset kapitalistit eivät menisi "halvan työvoiman" himossaan kohtuuttomiin, mistä saattaisi olla vakavat seuraukset. — Kalle Terä.

Brest-Litovskin rauha, jonka monarkistinen Saksa saneli, ja sitten paljoa petomaisempi ja katalampi Versaillesin rauha, jonka sanelivat Amerikan ja Ranskan "demokraattiset" tasavallat ja "vapaa" Englanti, suorittivat ihmiskunnalle mitä hyödyllisimmän palveluksen paljastaen sekä imperialismin palkatut musteenkantajat että itseään kyllä pasifisteiksi ja sosialisteiksi nimittävät taantumukselliset poroporvarit, jotka veisasivat "wilsonilaisuutta" ja todistelivat rauhan ja reformien mahdollisuutta imperialismin vallitessa. — LENIN.

Suomen työväenliikkeen 30-vuotistaival

Merkkitaival Suomen työväenliikkeen historiassa on taittunut. Heinäk. 20 p:nä tuli kuluneeksi 30 vuotta siitä, kun perustettiin Suomen työväenpuolue, jonka tehtäväksi tuli johtaa työtätekevät tässä maassa voittoon, kirjottaa vasemmistotyöväen Työ-lehti. 30-vuotinen taival, joka nyt on jäänyt taaksemme Suomen työväenpuolueen perustamisesta, tarjoaa niin rikkaita kokemuksia ja niin painavia havainto-opetuksia, että vain harvojen maiden työväenliikettä voi verrata meidän liikkeeseemme. Näistä kokemuksista on opittava. Vain siten taataan liikkeelle jatkuvia voittoja. Tässä mielessä on 30-vuotistaivalta tarkastettava.

Merkille pantavana seikkana on mainittava, että nykyinen sosdem puolue pyrkii anastamaan tämän Suomen työväenliikkeen merkkipäivän omaksi yksinoikeudekseen. Tämä kuitenkin on jo liian pitkälle menevää. Puolue, joka mitä suurimmalla häikäilemättömyydellä on pirstonut ja pirstoo edelleen tämän maan työväenliikkeen rivejä, yrittää nyt lyödä mynttiä sen suorittaman 30-vuotistaipaleen kustannuksella. Tätä ei enää voi muuksi nimittää kuin hävyttömyydeksi. Vai olisiko sen puolueen johtajistolla, joka 1918 valkoisen porvariston siipien suojassa kaappasi vanhan sosdem puolueen nimen ja omaisuuden, nyt oikeus riistää itselleen myöskin v. 1899 perustetun Suomen Työväenpuolueen kunniakas historia. Tätä oikeutta ei nykyisen sosdem puolueen johtajistolla ole. Tämän maan työtätekevät tietävät, että nykyisen sosdem puolueen johdossa ovat ainekset, jotka koko organisoidun työväenliikkeen ajan ovat yrittäneet viedä tätä liikettä porvariston vaatimusten mukaiseksi. Jo vanhassa sosdem puolueessa muodostivat he äärimmäisen oikeiston, tai olivat sitten selkärangattomia nuorallatanssijoita. Sensijaan niitä aineksia, vanhan sosdem puolueen "vetureja", jotka sosialidemokraatteinakin koettivat liikettä johtaa proletaarisen luokkataistelun linjalla, on nyt maanpakolaisuudessa nykyisten sosdem johtajien raivoisan vihan kohteena, toisten toimiessa täällä vasemmistolaisen työväen pyrinnöissä. Niin organisatoorisesti kuin aatteellisestikin tuhoutui vanha sosdem puolue v. 1918. Sen tosiasialliseksi jatkajaksi tuli — ei nykyinen sosialidemokratia — vaan liike, joka "heitti tylsitsyneen kirveen historian ahjoon uudelleen sulatettavaksi". Nykyisen sosdem puolueen johtoaines on asettanut tehtäväkseen porvarillisen yhteiskunnan rakentamisen, mutta ei työväenluokan vapauttamista kapitalismin orjuudesta, kuten v. 1899 perustettu Suomen Työväenpuolue hämärästi viitoitti.

Että sosdem puolue on tarmolla valmistunut viettämään Suomen työväenliikkeen 30-vuotista merkkipäivää johtuu siitä, että puolueen kannatus työväen liikkeessä on supistunut yhä tuntuvammin. Sosdem puolueesta ei voida enää käyttää nimitystä työväenpuolue. Sikäli, mikäli puolueella on vielä kannatusta työväen keskuudessa rajoittuu se pääasiassa maaseudulle, ja sinne, missä on takapajuisempia alueita. Vain vanhan kunniakkaan sosdem puolueen nimi pitää vielä jälellejäänyttä maaseudun väestöä sosialidemokratian riveissä. Kun tässäkin suhteessa alkavat silmät avautua myöskin maaseudun työtätekevien keskuudessa tulee nykyisen sosdem puolueen johtajille hätä. Tämän hädän yhtenä tunnusmerkkinä on yritys lyödä voimakkaasti mynttiä sillä, että he muka jo 30 vuotta ovat johtaneet tämän maan työväenliikettä. Työtätekevät ymmärtävät, että nyt on taasen kysymyksessä pitkälle menevä huiputusyritys, jolla koetetaan lujittaa vanhoihin traditioihin nojautumalla valta-asemia työväenjoukkojen keskuudessa. Tämä käy entistä selvemmin ilmi jo siitäkin, että täkäläiset sosdem johtajat liittävät maailmansodan alkamisen 15 v. vieton Suomen työväenpuolueen 30-vuotisen muistotilaisuuden yhteyteen. Nämä herrat laskevat, että tässä on heillä hyvä tilaisuus peittää sosialidemokratian suurpetos v:lta 1914. Mitä sanovat tähän Suomen työtätekevät? Sallimmeko herrain häpäistä Suomen työväenliikkeen merkkipäivän?

Me työläiset emme tietenkään voi estää sosdem puolueen johtajistoa röyhkeilemästä tämän maan työväenliikkeen historian ansioilla. Mutta sitä meidän ei tarvitsekaan tehdä, sillä herrat itse paljastavat itsensä työväen luokkaliikkeen pyhyyden loukkaajiksi juuri sillä tahdittomuudellaan, että yhdistävät maailmansodan alkamiseen ja sen yhteydessä tapahtuneen kansainvälisen sosialidemokratian imperialistien prostituutiksi heittäytymisen tämän maan työväen poliittisen luokkataisteluliikkeen keskittämiseen, Suomen Työväenpuolueen perustamiseen. Kun sen perustamisella tarkoitettiin taistelun edistämistä kapitalistista riistojärjestelmää ja sen aiheuttamaa vääryyttä vastaan ja työväenluokan oikeuksien ja vapauden puolesta, ovat tämän työn todellisia jatkajia vain ne, jotka nytkin käyvät horjumatonta taistelua näiden suurten päämäärien puolesta. Mutta ne, jotka istuvat valkoisen valtakomennon hallituskoneiston hoitajina ja nyt taistelevat juuri luokkataistelun kannalla olevaa työväkeä vastaan ovat tosiasiallisesti siirtyneet jo sille rintamalle, jonka murtamiseksi Suomen työväenpuolue 30 v. sitten perustettiin.

Me työläiset, jotka johdonmukaisesti olemme jatkaneet ja kehittäneet 30 v. sitten perustetun puolueen kunniakasta työtä, osoitamme merkkitapaukselle arvokkaimman kunnioituksen siten, että entistäkin tarmokkaammin käymme sekä määrällisesti että laadullisesti lujittamaan luokkataistelujärjestöjämme, sillä vain niiden kautta saavutetaan työtätekevän luokan vapaus ja valta, johon Suomen työväenpuoluekin tähtäsi ja johon se pyrki niin hyvin kuin osasi. Niiden avulla voimme menestyksellisesti käydä myöskin nykyhetken tärkeimpiä osataisteluja milloin olojen huononnuksia vastaan ja niiden parantamisen puolesta, kapitalistien sotajuonitteluja ja varusteluja vastaan ja kansojen välisen rauhan puolesta, lopettaa lehti.

Oikeistovaara ja Amerikan suomalaiset työläiset

Toverilehti Eteenpäin kirjottaa:

On eräitä tovereita, jotka ovat taipuvaisia näkemään oikeistovaaran jossakin kauempana, mutta ei oman liikkeensä sisällä taikka lähettyvillä. Meidän suomalaisten keskuudessa ilmenee tällaista mielialaa huomattavasti. Kieltäydytään näkemästä sitä seikkaa, mitenkä esim. sosialistipuolueen liike on muodostunut puhtaasti porvarilliseksi liikkeeksi, joka säännöllisesti kaikissa työväenluokan kysymyksissä etsii yhtymäkohdan porvareihin, mutta ei koskaan vallankumouksellisiin työläisiin. Taistelu sosialistipuolueen pyrkimyksiä vastaan Amerikan suomalaisten keskuudessa merkitsee siis taistelua oikeistovaaraa vastaan.

Mutta siinä ei kaikki. Tosiasia on se, että kommunistiselle liikkeelle sympaattistenkin ainesten keskuudessa on herännyt pyrkimyksiä puolustaa puhtaasti oikeistolaisia katsantokantoja, jopa tässä suhteessa on menty niinkin pitkälle, että on muodostettu organisatorisia yhteyksiä oikeistojohtajien kanssa. N.s oppositsioni ei Amerikan suomalaisten työläisten keskuudessa ole koskaan merkinnyt muuta kuin selvää oikeistolaisvirtausta. Siis taistelu sitä vastaan on taistelua oikeistovaaraa vastaan.

Niinkauan kuin Amerikan suomalaisten keskuudessa on ollut luokkataisteluliikettä, on myöskin ilmennyt eräitä luopioita, jotka ovat etsineet itselleen tien takaisin porvarillisuuteen. Omahyväisyys ja muut luokkataistelijaa tylsyttävät ominaisuudet ovat voittaneet heidät. Toiset heistä ovat lähteneet yksityisinä onnenonkijoina taivaltamaan sanoen hyvästit työväenliikkeelle, mutta aniharvassa tapauksessa ovat he "menestyneet", joka on todisteena siitä, että yksityinen yritteliäisyys ei enää auta — auttaa ainoastaan vääjäämätön luokkataistelu. Mutta vain harvat tällaisen yksityisen yritteliäisyyden valtaamat entiset luokkataistelijat avoimesti eroavat työväenliikkeestä, mutta sensijaan he jäävät työväenliikkeen liepeille kylvämään turmiollisia pikkuporvarillisia mielialojaan, jotka synnyttävät horjuntaa luokkataistelijain riveissä sikäli kuin ne saavat jalansijaa.

Tältä pohjalta muodostuu oikeistovaara erittäin vakavaksi Amerikan suomalaisten työläisten keskuudessa. Siihen sisältyy kaikki se, mitä me voimme kutsua luokkataistelusta pakoilemiseksi ja antautumiseksi porvarillisuuden valtoihin ilmetköönpä sitä missä muodossa tahansa.

Nykyään on vakavana edessämme taistelu oikeistovaaraa vastaan. Siksipä siihen onkin käytävä käsiksi kaikin voimin. Ei siis mitään antautumista luokkasovittelijoille eikä heidän turmeltuneille mielialoilleen, vaan vääjäämätön taistelu niitä vastaan kaikilla työväenliikkeen rintamilla.

Port Arthurin uutisia

Kansainvälistä punaista päivää

vietettiin täälläkin elokuun 1:nen päivä, mutta ainoastaan seinien suojassa. Ulkoilma kokouksia ei voitu järjestää vaikka aikomus oli. Samoin oli asianlaita Fort Williamissa. Haaleissa pidetyt kokoukset sen sijaan onnistuivat hyvin kummassakin kaupungissa. Väkeä oli haalit tupaten täynnä ja innostus yleinen.

Arthurissa kokous alkoi kansainvälisen sävelillä osaston torvisoittokunnan kaiuttamana. Soittokunnan vielä "puhallettua" joitakin kappaleita esiintyivät puhujat, jotka selittivää päivän merkitystä ja yleistä maailman tilannetta uhkaavine sodan vaaroineen kolmella eri kielellä, nimittäin suomen, ukrainan ja englanninkielillä. Tilaisuudessa kerätty kolehti tuotti sievosen summan menojen peittämiseksi.

Edellisenä iltana levitettiin näissä kaksoiskaupungeissa useampia tuhansia sotavastaisia lentolehtisiä ja niiden johdosta ovat paikkakunnan porvaripillit kummassakin kaupungissa pitäneet pahaa metakkaa. Arthurissa ilmestyvä "News Chronicle" muun kommunisteihin kohdistetun parjaustulvansa ohella ehdottaa, ettei työnantajien, ei ainakaan kaupungin, tulisi antaa kommunisteille työtä. Kaikkien työnhaluisten mielipiteet olisi tarkasti tutkittava ja jos havaitaan kommunistiksi niin olisi hänet sivuutettava. Ja jos heitä joitakin jo sattuu olemaan kaupungin töissä, niin heidät olisi heti eroitettava. Näin Chronicle, mutta mitä muuta heiltä voi odottaakaan. — S.

Osuuskaupan puolivuosikokouksesta

(International Co-Operative Trading Co. Ltd.)

Täkäläisen osuuskaupan puolivuosikokous pidettiin heinäkuun 29 päivä Fort Williamissa. Kokouksessa oli läsnä 55 osakkeenomistajaa sekä joukko kuluttajia ja veljesedustajia ympäristön osuusliikkeistä. Jälkimäisillä ollen vaan läsnäolo- ja puheoikeus ilman päätösvaltaa. Puheenjohtajan ja kirjurin valinnan y.m. tarpeellisten alkuvalmistelujen jälkeen käytiin käsiksi esillä olleihin asioihin.

Raha-asiat kun yleensä ovat ihmiselle tavallista mielenkiintoisempia nykyaikana niin siispä tässäkin tilaisuudessa otettiin ensin esille rahanumerot, kuultiin liikkeen tilikertomus kuluneelta puolelta vuodelta, kummastakin kaupasta erikseen, sekä tilintarkastajien lausunto niiden johdosta. Numerot osoittivat liikevaihdon lisääntyneen huomattavasti, verrattuna vastaavaan aikaan viime vuonna. Numerojen johdosta ei kellään näyttänyt oikein paljon sanomista olevan, jotkut tosin huomauttivat, että olisi se liikevaihto saanut olla suurempikin, varsinkin Williamissa sijaitsevaan myymälään nähden.

Sitten alkoi se rökitys eli palveluskunnan arvostelu. Jotkut valittivat, että he eivät ole saaneet kyllin tyydyttävää palvelusta Williamissa sijaitsevasta kaupasta. Keskustelussa kuitenkin selvisi, että mitään todellista syytä valituksiin ei ollut olemassa Williamissakaan ja Arthurissa sijaitsevan myymälän palveluskunnasta ei kellään päyttänyt olevan valittamista. Yleensä oltiin palveluskuntaan tyytyväisiä. Tässä yhteydessä jotkut maaseudulla asuvat liikkeen kannattajat toivat esille ajatuksen, että farmarien tulisi saada tavaransa helpommalla kun kaupunkilaisten. Katsoen siihen, että farmarit kuljettavat ostamansa tavarat itse kotiinsa, jotavastoin kaupunkilaisostajille on tavara kuljetettava kotiin liikkeen taholta. Kokous kuitenkin katsoi tällaisen menettelyn sopimattomaksi.

Johtokunnan toimintakertomuksesta ilmeni, että on kuljettu eteenpäin vuosikokouksen viitoittamaa linjaa sikäli kuin taloudellinen tilanne ja olosuhteet ovat sallineet. Liikkeen ylivalvonta ja kirjanpito on keskitetty yhteen paikkaan, joten meillä nyt on yksi yhtenäinen liike, sensijaan että vielä vuoden alussa meillä oli kaksi eri liikettä omine johtokuntineen on nyt yksi johtokunta joka huolehtii liikkeestä kokonaisuudessaan kummassakin kaupungissa. Ja että tästä menettelystä on jo alunpitäen ollut taloudellistakin etua, varsinkin Williamissa sijaitsevalle kaupalle, ilmeni tilikertomuksesta.

Sellaisia vuosikokouksen suunnittelemia laajennuksia kuin uuden liikehuoneen rakentaminen Fort Williamiin ei johtokunta nykyisen tilanteen vallitessa ollut katsonut voivansa toteuttaa, vaan oli siirtänyt ne tuonnemmaksi. Ja tässä talokysymyksessä siinä sitä olikin kokoukselle jauhamista pariksi tunniksi. Jotkut tuntuivat olevan sitä mieltä, että uusi huoneusto on liikkeen jatkumiselle ja edelleen kehittymiselle aivan välttämätön ja että se saatava aivan heti. Toiselta puolen kuitenkin todettiin että nykyinen huoneusto ei ole niin kelvoton kuin miksi sen jotkut kuvaavat, ja että ensin on saatava liikevaihto kohoamaan Fort Williamissa ennenkun ryhdytään uuden liikehuoneuston rakentamiseen. Tällä pohjalla johtokunta velvoitettiinkin asiaa edelleen kehittämään vuosikokouksen viitoittamaa latua.

Kun sitten oli täydennetty agitatsionikomiteaa kolmella uudella jäsenellä, niin otettiin säännöt käsiteltäväksi. Vuosikokouksen päätösten perusteella oli johtokunnan valitsema sääntökomitea tehnyt niihin joitakin korjauksia ja muutoksia, jotka hyväksyttiin verrattain vähällä keskustelulla.

Kokoukselle ilmotettiin, että ukrainalaiset toverit ovat osuuskaupan perustamishommissa West Fort Williamiin. Heidän ja johtokunnan valitseman komitean kesken oli käyty neuvotteluja tarkotuksella saada tämä perustettavaksi aijottu kauppa yhtymään Int. Co-Op. Trading Companyaan, muodostamalla siitä Int. Co-Op. Trd. Co. haaraliike. Ja tällä pohjalla johtokunta velvoitettiin edelleen jatkamaan neuvotteluja ukrainalaisten toverien kanssa. Tämä kun saadaan toteutumaan, niin silloin liikkeestämme tulee todella kansainvälinen, muutenkin eikä ainoastaan nimeltään.

Intolan osuuskaupan veljesedustaja ilmotti, että hänen edustamansa osuuskunta on valmis ensi vuoden alussa liittymään Int. Co-Op. Trd. Co. Kokous otti mielihyvällä vastaan tiedotuksen ja velvoitti johtokunnan toimimaan siten, että tämä liittyminen voidaan aikanaan toteuttaa oikeassa järjestyksessä.

Kokouksen kestäessä oli aika vierähtänyt nopeasti, kellon nyt osoittaessa kahta aamulla. Mutta näytti ne tulleen asiatkin pohdittua, joten voitiin mennä levähtämään.

Kokouksen meno muuten totesi, että näiden kaksoiskaupunkien välillä vallinnut ristiriita, joka joskus aikasemmin on ilmennyt hyvinkin kriitillisenä, ei vieläkään ole tyyten loppunut. Se sukeltautui esiin aina toisinaan, varsinkin, keskusteltaessa uuden huoneuston hankinnasta Fort Williamiin eivät kaikki voineet itseään täydellisesti hallita — jos halusivatkaan. Yleensä voidaan kokousta kuitenkin pitää rakentavana ja askeleena eteenpäin osuustoimintaliikkeen kehittämiseksi tällä ympäristöllä. — S—t.

Eri paikkakunnilta

Nakina, C.N.R., Ont.

Naisosasto

täällä kyllä on hengissä, mutta toiminta on ollut hyvin hiljaista, jäseniä on jäänyt poiskin, muutenkin pienestä joukosta, joten meitä on nyt ainoastaan 5 jäsentä jälellä. Tästä voi jo sivullinen päättää kuinka paljon sellainen joukko voi saada aikaan, ja kun sitten vielä ottaa huomioon, ettei täällä ole haaliakaan jossa voisi jotakin kemuja pitää. Mutta kaikista vastuksista huolimatta olemme koettaneet parhaamme, tehneet käsitöltä sen minkä kukin voi omien töittensä lomassa. Juhannustansseissa myimme osan käsitöistämme huutokaupalla, ja sitten joku näytti niin alhaista moraalia, että kehtasi varastaa jälelle jääneet käsityöt. Ei uskoisi työläisistä löytyvän niin kurjaa ihmistä, joka kehtaa niinkin ala-arvoiseen hommaan ryhtyä, että kun toiset koettaa uhraten tehdä, jättäen monta kertaa omat työnsä sivuun, saadakseen niillä sitten vähän rahaa, jonka käyttää hyödylliseen yhteistyöhön — niin ne varastetaan —. Me kyllä voimme tämän häviön ahkeruudellamme korjata, mutta raukka on se, joka tuon työn teki.

Naisosaston kuukausikokous

oli heinäk. 28 p. Södermanin asunnolla, jossa viidellä järjellä pohdimme asioita sikäli kuin kukin ymmärsi, m.m. päätettiin heinäkuun alusta periä jäsenistä 5 sentin jäsenmaksun kuussa. Tämä on niin mitätön maksu, ettei kenenkään tarvitse olla sen vuoksi ainakaan sivussa. Miksi ettei naiset tule mukaan. Vai onko tämä nykyinen yhteiskunta teistä kyllin hyvä, ettei tarvitse mitään korjausta? Ehkä joku voi ajatella, että mitä te olette saaneet korjattua, kun vuosikausia olette kokouksia pitäneet. Ei kyllä paljon, mutta on muistettava, että yhteiskunta muodostuu juuri yksilöistä, ja toiset työläiset ovat vain jarruna siinä mitä toiset koettavat toimia. On täällä senkinlaisia, jotka mielihyvällä uhraavat roponsa yhteisen asian hyväksi, vaikka syystä tai toisesta ovat ulkona toiminnasta. — K. M.

Masson, Que.

Paikkakuntamme

ei varmaankaan ole mikään etutilalle lukeutuva seutu, sen vaikuttaa syrjäinen asema parempiliikenteisistä seuduista. Kyläämme rakennetaan juuri paraillaan paperitehdasta, jonka rakennustyöt edistyy hyvin pienten palkkain vuoksi. Palkkaa maksetaan nikkareille 45 senttiä tunnilta ja "mokkereille" 30 senttiä, saaden kuitenkin sellaiset kuin rautakängin miehet ja muurarit parempaa palkkaa, sillä ne kuuluvat paremmin järjestyneeseen järjestöön. Suomalaisia on kuitenkin näinkin suurella työmaalla vähän, se ehkä vaikuttaa kun palkka on alhainen.

Poortitaloja on suomalaisia tätä nykyä kaksi ja viikon boorti on kahdeksan dollaria.

Niillä suomalaisilla jotka ovat olleet pitemmän ajan töissä ei näytä olevan mikään ihannoitava käytös. Illalla kun pääsevät pois töistä kello 6, menevät iltaansa viettämään kapakkaan, josta johtuu myöhemmällä hurjastelu ja röyhkeä esiintyminen. Moiseen menettelyyn olisi meidän työläisten pantava suurempi paino, sen poistamiseksi, sillä kun me raskaalla työllä ja pienellä palkalla hyödytämme riistäjiä ja sitten niukan aoimeentulon ylijääneet varat viemme kapakan omistajan hyväksi, niin olemme aina siinä asemassa että täytyy turvautua kurjiinkin olosuhteisiin. Keino minkä minä neuvoisin on, että kuljemme ohi kapakan.

Järjestyneitä työläisiä en ole tullut montakaan huomaamaan, sillä luullakseni niitä ei ole, päätellen siitäkin, kun nikkarit pitivät alustavan palkankorotuskokouksen, niin oli hyvin vähän osanottajia, lukeutuen eri kansallisuuksiin ja saaden eripuraisuutta vaan aikaan.

Metsän Pietari.

Webster's Corners, B.C.

Tulevat kesäjuhlat

on täällä W. Cornerissa haalin kentällä elokuun 18 p:nä. Ja sen edellisenä päivänä osaston näyttämöltä esitetään kolminäytöksinen kappale "Eläköön, poika tuli". Se on hauskimpia kappaleita mitä on kirjotettu. Sopii mennä katsomaan suurella joukolla. Näyttelijöillekin on hauskempi kun on yleisöä, että ei tarvitse tyhjille istuimille esittää hyvää kappaletta. Kesäjuhlaohjelmasta ilmoitetaan lähemmin tässä Vapaus-lehdessä myöhemmin.

Osuuskauppahommasta

Heinäk. 21 p. oli W. Cornerin suom. os. ja jakorenkaan yleinen puolivuosikokous. Luettiin liikkeen puolenvuoden liikevaihto ja tilit ja hyväksyttiin ne senlaisenaan, ja päätettiin tätä liikettä pitää yllä edelleenkin samalla tavalla kuin se on nyt. Oli taaskin tässä kokouksessa kysymys osuuskaupan perustamisesta tänne Corneriin, ja osa ihmisiä olikin vahvasti kaupan kannalla, että kehitetään tämä pieni homma oikein suurliikkeeksi. Ja onhan tottakin että pienestä on usein kasvanut isokin. Vaan oli joitakin ihmisiä vieläkin epäilevällä kannalla, mittailevat vissiin voimain vähyyttä. Ja lienee se paikallaan tällaisissa asioissa katsoa vähän kokouksen innostamana liiaksi innostu. Kyllähän se kokouksessa toisinaan käykin senlainen tunne, voiman tunne, kun näkee useita kymmeniä ihmisiä yhdellä kertaa koolla, että kyllä meillä on jo paljo voimia, meille ei ole enää mikään mahdotonta, vaan voi siltikin hommassa ilmetä useammanlaisia seikkoja kun lähdetään sitä käytännössä eteenpäin viemään. En ole yksityiskaupan ihailija, vaikka näin kirjotankin. No niin, osuuskaupan alkuvalmisteluhommat jätettiin kaupan johtokunnalle.

Kesä näyttää

tulleen nyt tännekin B. Columbiaan. Ja kyllähän sitä täälläkin tarvittaisiin toisinaan vähän lämmintä, sillä täällä on paljon reumatismin jäykistämiä jäseniä, että nekin vähän notkistuisivat.

Ja että B. Columbian lokaritkin tarkenee taas tehdä "joulu steekiä", että saa joulun aikana jonkun päivän istua koiratorpassa pullo kainalossa. Muistin tässä, kun olin kerran eräällä tukkikämpällä Vancouverista pohjoseen käsin, niin siinä noin viikkoa ennen joulua miehiä alkoi jo kuivaamaan. Suomalaisetkin, niitä koiratorpan uskollisia jäseniä, sanoivat monta kertaa että kyllä nyt olisi mukava lämpimän stouvin vieressä istua ja pulloa kallistaa. — Tämä on lokarin ihanteita ja ajankulua. — V. H.

TYÖVÄEN URHEILU

TUNNETTU TYÖVÄENURHEILIJA V. KÄÄRIÄINEN SAAPUNUT CANADAAN

Olemme saaneet tietää, että Suomen työläisurheilupiireissä tunnettu Frankfurtin työläisompyalaisissa ennätyksiä saavuttanut urheilija Väinö Kääriäinen on saapunut Canadaan ja oleskelee nykyään Montrealissa. Hänen aikomuksenaan lienee jäädä Canadaan asumaan. K. on myöskin paljon toiminut työväen teattereissa Suomessa, etupäässä Iisalmessa ja Kuopiossa, joten häntä on pidettävä tervetulleena lisänä täkäläisille näyttämöillemme.

TYÖPAIKOILTA

Työläiset uhkaavat lakolla Bethnalissa

Acme Timber Co:n kämpällä Bethnalissa, maililla 95, C. N. R:n varrella, pohjoiseen Gogamasta, työskentelivät työläiset joukkourakassa, minkä päämieheksi he olivat hyväksyneet Kalle Johnsonin Worthingtonista. Urakkasakki perustettiin siinä mielessä, että kaikki työskentelevät urakassa ja että Johnson on joukon päämiehenä, saamatta siitä kuitenkaan erikoistaa hyvitystä varsinaisen ansionsa lisäksi. Siinä mielessä kustansivat työläiset J:n matkan Bethnaliin tarkastamaan paikkaa ja työntekomahdollisuuksia. Edelleen tehtiin erinäisiä teidenkorjaustöitä y. m. s. joukolla, koska niistä ei saatu mitään korvausta, joka olisi voitu suorittaa yksilölle. Myöhemmin kävi kuitenkin selville, että Johnson saa Acme Timber Co. korvausta sen mukaan mitä enemmän työtä tehdään, minkä hän persoonallisesti myönsi todeksi useimmille työläisille. Täten hän oli pettänyt työläistoverinsa ja jautunut heidän selkänsä takana heidän työnantajakseen. Tämä herätti luonnollisesti paheksumista J:tä kohtaan.

Siitä huolimata, että muutamia päiviä aikaisemmin puhuttiin töiden kestämisestä myöhäiseen syksyyn saakka, annettiin miesten enemmistölle palkka käteen, minkä johdosta ne muutamat miehet joille oli töitä edelleen tarjolla, kieltäytyivät jatkamasta, koska he käsittivät velvollisuudensa olevan toimia kuten joukon enemmistökin. Tämän perusteella lähtivät

Phonographeja ja Recordeja

Vapauden kirjakaupasta on nyt saatavissa Columbia Phonographeja ja recordeja. Vaikkakaan emme toistaiseksi voi levyjä hyvästi järjestää, niin voimme kuitenkin sanoa, että varasto on huomattavan suuri, niin, että ainakin suomalaista musiikkia löytää hyvästi. Luettelemme seuraavassa mitä varastostamme on saatavissa.

3084F KANSAINVÄLINEN MARSSI ja VAPAA VENÄJÄ Orkesteri.

Hannes Saaren laulamia

2080F PROLETAARIT NOUSKAA ja KORVEN RAATAJILLE
3078F VANHA MADRID ja LÄHTÖ
3076F VIIVIN JENKKA ja POIS SORMET
3072F MUSTA RATSU ja SINIKELLOT
3065F KEHTOLAULU ja MERIPOJAN TERVEHDYS
3064F RAATAJAN SERENAADI ja SONJA
3036F MERIPOJAN HEILAT ja CHRYSANTHEMUM
3034F TÄMÄ MAA ja VOLGAN AALLOT

Hannes Saaren levyt ovat yleensä sellaisia, että niitä kannattaa ostaa.

Vapaudessa on myöskin Phonographeja, pientä kokoa, saatavissa. Hinnat ovat: \$48.50, \$37.50, \$35.00, \$65.00, \$17.50, \$21.00, \$25.00, \$32.50, \$38.50.

Gramophoneja ja levyjä välittävät kaikki Vapauden asiamiehet. Sudburyssa ottaa tilauksia K G. Asiala sekä Vapauden kirjakauppa.

Saaren levyt eivät ole ainoat mitä on saatavissa. Luetteloa jatkamme sitämukaa kuin saamme levyt järjestykseen.

Phonographi-tarpeita saatavana.

Tov.

VAPAUS,

Box 69, Sudbury, Ont.

RAHAA SUOMEEN

Kurssi Suomen Markkaa

39.40

Canadan Dollarista

Lähetyskulut:

40c lähetyksistä alle \$20.00, 60c lähetyksistä \$20.00—\$49.99, 80c lähetyksistä \$50.00—\$79.99 ja \$1.00 lähetyksistä \$80.00—\$100.00 sekä 50c jokaiselta seuraavalta alkavalta sadalta dollarilta.

Sähkösanomalähetyksistä ovat lähetyskulut \$3.50 lähetykseltä.

Suomen rahaa ostetaan. Kurssi \$2.45 sadasta Smksta.

Tehkää lähetykset osotteella:

VAPAUS,

Box 69, SUDBURY, Ont.

Laivapilettejä myydään.

Tiedustakaa pilettiasioita.

Vapaudelle ottavat rahavälityksiä vastaan myöskin:

VAPAUS
PORT ARTHUR BRANCH
316 Bay Street,
Port Arthur, Ontario

DAVID HELIN,
eri paikkakunnilla Pohj.-Ontariossa

kaikki työmaalla olleet työläiset pois Sudburyyn. Työläiset epäilevät, että heidän entinen oletettu toverinsa on heidät "säkkäyttänyt".

Koska työnantajan taholta on suotta ryhdytty rettelöimään niin ovat työläiset keskustelleet työmaan lakkotilaan julistamisesta, vaikka eivät ole asiasta tehneet vielä päätöst. He ovat jääneet odottamaan tapahtumain kehittymistä. Työläiset ovat tehneet asiasta ilmoituksen mahdollisia toimenpiteitä varten järjestölleen — Canadan puutavaratyöläisten teollisuusliitolle.

Kirjuri.

Ammatillinen liike

Jäsen erotettu puutavaratyöläisten teollisuusliitosta

Pettänyt toverinsa ja ryhtynyt työnantajan asemaan

Koska Canadan puutavatyöläisten teollisuusliiton (Lumber Workers' Industrial Union of Canada) jäsen n:o 1514 Kalle Johansson (Johnson) osote Box 62, Worthington, Ont., on ollessaan joukkourakassa toisten työläisten kanssa, salannut tovereiltaan sen tosiasian, että hän saa urakasta erikoista hyvitystä ja koska siten pettänyt työtoverinsa ja joutunut lisäksi työnantajan asemaan, niin vaativat hänen kanssaan työskennelleet työläiset ja union jäsenet, että hänet on viipymättä erotettava järjestöstä ja asiasta on julkisesti tiedotettava union äänenkannattajassa. Hyväksytty yksimielisesti Bethnalissa, maililla 96, C. N. R:n varrella, pohjoseen Gogamasta sijaitsevalla Acme Timber Co:n kämpällä työskennelleiden työläisten kokouksessa, mikä pidettiin Liberty-haalilla Sudburyssa elok. 3 p. 1929.

Edelläolevan päätöksen on hyväksynyt L.W.I.U. of C:n Sudburyn osaston johtokunta ja astuu päätös voimeen heti.

Johtokunnan puolesta:
Sihteeri.

Tohverin rukous

Kirj. AZLAG JARGA

Merimies Tohveri kertoo jännittävästä seikkailustaan sekä kuinka hän joutui ensi kerran elämässään rukoilemaan ja mitä sitten seurasi

Niin, kukapa sitten ei tuntisikaan Tohveria, merimiestä ja Norjan meren kalastajaa, miestä harmaine partoineen ja öljylakkeineen ja sadetakkeineen. Kyllä varmaan kaikki pohjolan rehdit souvarit hänet ja hänen suulaat juttunsa hyvin tuntevat.

Siitä muuten on jo vuosia, kun hänet olen viimeksi tavannut. Se sattui eräällä suuremmalla uittoväylällä, missä me yhdessä työskentelimme, samaan sakkiin kuuluen ja usein saman puun alle kankemme tyrkäten. Ja silloinpa hän myöskin meille souvarikokelaille kertoi tämän juttunsa, joka muuten tuntuu hyvin todelliselta, minkä me myöskin souvarimaisella antaumuksellamme mieleemme painoimme.

— Missä päin maailmaa sinä olet viimeksi ollut? kysyi joku meistä häneltä.

— Norjassa, vastasi hän heti. — Skogsvoogenista viimeksi Suomeen lähdin.

— Ja vieläkö aijot joskus takaisin Norjaan, Tohveri?

— En ikinä.

— Soo!

— Niin ... Viime helmikuulla sain siksi tarpeekseni, etten enää milloinkaan Norjan merelle miestäni pane.

— Mitenkä niin kyllästyit?

— Niin varmaan olisi kuka tahansa. ken olisi kokenut kaiken sen mitä minä niinä muutamina helmikuun tunteina kokea sain...

— Oi, kerrohan toki! huudahdimme yhdestä suusta. Sillä tunsimmehan hänet mestariksi kertomaan juttujaan, joita hän oli elänyt enemmän kuin meistä yksikään toinen.

— No niin. Olkoon sitten menneeksi, kun kerran niin tahdotte.

Ja hän viritti piippunsa, aina mukanaan olevan nysäpiippunsa ja rupesi kertomaan.

— Oli tiistaiaamu, helmikuun kymmenes, yhdeksäntoistasataa kolmetoista, kun me lähdimme Skibottenista ulos merelle laskemaan verkkoja. Aamu oli tyyni, vaikkakin kovin uhkaavan harmaa, mikä ei hyvää ennustanut milloinkaan niillä seuduilla. Mutta emme olleet siitä erikoisemmin huolissamme, sillä sellaiseen jokainen kalastaja tottuu hiivatin pian, liiankin pian, sanon minä.

Me olimme reimaa sakkia, sen voin kyllä teille vakuuttaa. Heikoin olin minä. Kaikki vanhoja ja kokeneita kalastajia. Vain yksi meistä, Laiti-poika, oli ensikertaa mukana leikissä, oli tullut vasta muutama päivä sitten fiskuuseen. Vaan muuten hänkin oli miehen mittainen, pituuttakin satakahdeksankymmentäviisi senttiä; ja muutenkin hän oli jättiläinen miehekseen ja ikäisekseen ... suruton sälli, juuri sitä maata, joka on kuin luotu merta varten.

Puolenpäivän tienoissa alkoikin ilma yltyä sellaiseksi, että maihin pääsy omaan haminaan tuntui jo melkein mahdottomalta. Ilma ulvoi kuin tuhannen paholaista olisi viettänyt pilvien parissa hurjimpia orgioitaan. Rannikon vuoret ja tunturit häipyivät olemattomiin. Kaiken yllä ja ympärillä suhisi ja vinkui ja vonkui...

— Saamme valmistautua pahimpaan, sanoi perämiehemme, kokenut kalastaja.

Yritimme parhaamme pelastaaksemme omaisuutemme sen kuin suinkin mahdolliselta näytti. Ja sepä ehkä tuottikin meille lopullisen vaurion. Sillä jos me kaiken jälkeemme jättäneet olisimme, niin ehkäpä olisimme hyvinkin ehtineet jotenkuten maihin. Mutta siinä epätoivoisesti työskennellessämme kului aikamme ja lähestyi yhdestoista hetkemme, kunnes sekin lipui ohitse ja me olimme heitteellä Jäämeren aallokoilla.

— Viimeinenkin räsy alas! — kuului perämiehen komento, joka oitis toteutettiin.

Vene lensi kuin jokin näkymätön helvetillinen titaani olisi sitä harteillaan kiidättänyt ulos merelle, tuntemattomuutta kohden... Me vuorottelimme veden heittämisessä sen kuin suinkin jaksoimme. Vaatteemme kävivät kankeiksi ja jäsenemme turposivat, silmämme samenivat alituisesta suolaisen veden tihmasta, jota silmiimme satoi. Olimme melkein puolisokeita ja lopen uupuneita. Kokkimme yritti keittää jotakin, vaan se osoittautui aivan mahdottomaksi. Silloin tällöin olimme tilaisuudessa seippamaan palan suolaista lihaa nälkäisiin vatsoihimme... Yhdelläkään meistä ei ollut aavistustakaan, missä olimme ja mihin me ajauduimme. Kompassimme oli melkein heti myrskyn alettua joutunut epäkuntoon. Tiesimme vain olevamme jossain Islannin ja Färsaarten välisellä alueella. Niin oli kulunut vuorokausi, vai oliko se kokonainen iankaikkisuus, siitä meillä yhdelläkään tuskin oli aavistustakaan, kunnes melkein silmänräpäyksellisesti myrsky asettui ja vain helvetilliset maininkit vyöryivät yli meren ja keinuttelivat purttamme kuin kaarnan sirpaleita titaanimaisilla, uupumattomilla harteillaan. Olimme hämmästyneitä. Sumu sakeni. Olimme osuneet myrskykeskukseen.

— Mitä tämä nyt on olevinaan? — kysyi joku meistä.

— Odotahan kun se repeää, vastasi perämiehemme.

— Mikä repeää? kysyin ja tarkkasin purjeitamme, jotka oli kääritty mastoilleen.

— Ilma, kuului lyhyt ja vähän selittävä vastaus.

— Repeääkö ilmakin?

— Olen nähnyt sen kerran ennenkin repeävän ja teidän sen nytkin repeävän. Pojat! Mina en ole uskonnollinen. Mutta siitä huolimatta kehoitan minä teitä jokaista, jos kenellä teistä on jotakin omallatunnollaan, tekemään parannuksen ja lukemaan Isä meidän ... jos siitä luulee hyötyä itselleen olevan.

— Etkö sinä sitten luule sen auttavan?

— Sanoinhan jo, etten minä ole uskonnollinen. Elämä menee omaa latuaan. Ja siinä eivät rukoukset auta ihmistä, vaan vain oma äly ja tarmo. Ne jos eivät auta, niin silloin on tullut aika nukkua ikuisuuteen, oman leponsa suureen sovintoon. Muusta en tiedä.

— Niinkö? — kuului jonkun suusta apea, alistunut ääni.

— Niin, pojat.

Me vaikenimme.

Niin kului hetkinen, livahti muutama minuutti äänettömyydessä, aikomattakaan milloinkaan takaisin palata... Silloin kuului jotakin sanoin kuvaamatonta ... kohahti...

— Nyt ... kuulimme perämiehen äänen.

Mitä hän olisi halunnut sanoa enemmän, sitä en milloinkaan saanut tietää, sillä kohahdusta seurasi niin saatanallinen myrskysinfonia, ettemme tajunneet muuta kuin että kuulokalvomme tuntuivat repeytyvän ja henkemme tukkeutuvan kurkkuihimme ... klyyvarin pyyhkäisi ensimäinen ote mereen, sitä seurasi myöskin raakapurje, pyyhkäisten perämiehen silvotuin päin mennessään vellovaan syvyyteen. Sellainen oli alkusoitto, joka on jäänyt mieleeni. Mitä sitten tapahtui, on mahdotonta kuvata, sen kyllä tajuan. mutten pystyisi sitä milloinkaan kertomaan kenellekään. Meille yhdellekään ei enää ollut millään todellisella mitään merkitystä siitä syystä, ettemme me enää mitään todellista tajuamaan ja käsittämään pystyneet. Hermomme ja tajuntamme oli turtunut... Oli vain helvetillinen huuma, myrskyn majesteetti vietti orgiaansa, ihminen ei tuntenut enää edes avuttomuuttaan, siihen hänen tajunsa oli jo liian herpaantunut. Me sulauduimme "anna-mennä"-tunnelmaan. Kaikki oli samantekevää. Miten kauan sitä kesti, siitä ei minulla ole mitään todellista aistimusta. Mutta kun ensivaikutelma oli ohi, niin huomasin, että meidän seitsemän miestä käsittävästä miehistöstämme oli vain enää viisi jäljellä. Ja meistäkin viidennen jalka oli poikki ja hän lepäsi purren pohjalla silvottuna ja tajuttomana.

Seuraava aistimus minulla on: me syöksyimme suunnatonta vauhtia maata kohti, joka näkyi jossakin hämärässä valaistuksessa edessäpäin. Olimmeko me sinne milloinkaan pääsevä taikka halusimmeko me sinne, siitä minulla ei ole mitään mielellettä olemassa. Mutta sitten sensijaan muistan kuin näkisin sen yhäkin silmieni edessä, miten edessämme niin lähellä, että purjeettomalla veneellä olisi ollut sulaa hulluutta yrittää kiertää sitä, sukelsi muutamia metrejä korkea luoto, se oli kapea kuin luikerteleva käärme. Mutta se oli kuitenkin riittävän leveä estämään ylitselentoamme. Meillä ei ollut muuta mahdollisuutta kuin päin vain. Ja niin me teimmekin. Äsken jo alussa minä muistaakseni mainitsin jotakin Laiti-pojasta. Ja hänpä se nyt näyttikin mihinkä ensireissun poikakin kykenee kun niikseen on.

Paremmin vaistosin kuin näin, miten Laiti varaustautui veneemme kokalle. Ja samalla kuin vene töytäsi kallioon, samassa hän oli myöskin veneestä luodolla, tukemassa venettä estäen sen menemästä kumoon. Minä en tahdo väittää, että hän olisi vetänyt veneemme miehineen lasteineen ja kaikkine kiluineen yli luodon, mutta siitä olen varma, että ellei hän hypännyt luodolle, niin siihen me myöskin olisimme sortuneet. Mutta nyt meillä oli kuin olikin taaskin muutamia satoja metrejä elonaikaa. Tunsimme vain, miten veneemme jälleen tapasi vettä allensa ja näimme myöskin, kuinka Laiti hyppäsi sisälle ja hänen suunsa oli hymyn irvessä, sylkiessään suolanrahkaa suustaan. Mutta joku meistä, en tajunnut kuka se sitten oli, teki varomattoman liikkeen haaksirikkoisessa purressamme ... vene kadotti tasapainonsa ja se meni viimeinkin kumoon. Näin Laidin istuvan veneen kölillä ja ymmärsin hänen huhuavan minulle jotakin, vaikken kuullutkaan, mitä hän halusi sanoa.

Silloin juuri huomasin parin metrin etäisyydessä itsestäni köydenpään vedessä, johon koetin kaikin voimini uida kiinni. Vaan se oli mahdotonta ... Ja silloin pojat, olisittepa vain silloin kuulleet Tohverin rukoilevan ... sittenkun äitini viimeksi on vitsaa antanut minulle, en muista hartaammin rukoilleeni armoa kuin mitä nyt tein. Olisin antanut mitä vain, vaikkapa öljypukunikin saadakseni kiinni köydenpätkästä, sillä minä tiesin sen laahautuvan purren mukana ja olevan pelastukseni. Mutta vaikka minä rukoilinkin kaikkien tuntemieni jumalien apua — ja taisinpa jo hädissäni vedota tuntemattomiinkin jumaliin — niin apua ei vain tullut. Välimatka minun ja köyden välillä suureni suurenemistaan ja minä tunsin siinä epätoivosessa kamppailussani uupuvani... Vaan silloin minä muistin kaikkein hartaimmin elämässäni palvelleeni pirua... Ja minä vaikeroin: "Kuule sinä hyvä perkele, sinä, jonka keralla minä elämäni ihanimmat hetket sekä surun että hekkuman hetkillä viettänyt olen, auta sinä minua! Sillä etkö näe, etkö tajua, että kaikki tuntemani jumalat minut hukuttaa tahtovat ... ja kuitenkin minä vielä kauan sinua palvoa voisin ja sinun pirullisuuttasi ylistää taitaisin, jos vain minulla vielä elonaikaa olisi sinulle ja sinun polvannallesi uhrata."

Ja tiedättekö, mitä tapahtui: minä tunsin, miten oli kuin jokin olisi minut heittänyt eteenpäin ja minä tunsin pelastavan köyden pään kädessäni ja niinpä olinkin pian hilautunut Laidin luokse kölille istumaan. Ja vielä muutama hetki ja myrsky ja meuruava meri heittivät meidät rantasärkille, mistä paikalliset Skogsvoogenin kalastajat meidät pelastivat. Silloin oli jo helmikuun kolmastoista päivä.

Niin, niin, pojat!

Ja silloin Tohveri päätti ettei hän milloinkaan enää silleen mene Norjaan uhmaamaan jumalia eikä pirua. Sillä muistakaa, pohjolan souvarit, aina Tohverin sanat, jotka näin kuuluvat:

"On jumalista Perkele parahin!

Ja yhtiöistä 'Kemi' nääs vakaisin!"

Siten Tohveri lopetti, joi kahvinsa ja tuumi lähtevänsä tiliin ja menevänsä koottavaksi isiensä helmaan. Ja aamulla kerrottiin hänen lähteneen jonnekin etelään. Meille jäi hänestä vain kertomansa muisto jäljelle, ei muuta...

SUOMESTA

MURHIA, PIRTUJUTTUJA, AUTOTAPATURMIA, ITSEMURHIA

y.m.s. sellaisia kamaluuksia sisältävät Suomen lehdet päivästä päivään niin. että jos niistä puoletkaan kertoisimme, saisimme täyttää lehtemme yksinomaan niillä. Sellaiseksi näkyy Suomenmaa käyneen. Outoa on tämä niille, jotka muistavat menneitä aikoja, jolloin tuollaiset olivat sentään harvinaisuuksia, vaikka ei sentään ajan sivistyksellä kannata kerskua. Lahtarismi kantaa omia hedelmiään — ja voi niitä hedelmiä!

"VALTIOPETOS" TULI KUITATUKSI

Äsken vapautuivat oululaiset toverit Fiina Aalto ja Väinö Aalto, edellinen Hämeenlinnan Keskusvankilasta ja jälkimmäinen Tammisaaren Pakkotyölaitoksesta, joissa olivat kärsimässä Vaasan hovioikeuden heille tuomitsemaa yhden vuoden valtiopetostuomiota.

MYRSKYN TUHOJA LAATOKALLA

V. k. 5 p:nä ja seuraavana yönä Laatokalla raivonnut myrsky on aiheuttanut suuria vahinkoja metsäpirttiläisille kalastajille. N. 60 lohiverkkoa on myrsky tuhonnut ja pelastettujakin verkkoja on tuuli kuljettanut toistakymmentä kilometriä, sotkien ne yhteen kasaan, joten ne pahoin vahingoittuivat.

Myrskyssä oli useita venekuntia ajautunut Venäjän puolelle, ollen heillä paperit kunnossa kohtelivat venäläiset heitä hyvin eivätkä estäneet kalastajien paluuta kotiin. Yksi venekunta on myrskyssä jäänyt kateisiin. Se lähti Laatokalle jo v.k. 3 p:nä, jonka jälkeen siitä ei ole kuulunut tietoja. Venekuntaan kuuluivat Heikki Hyytiä, Aleks Hämäläinen, Aug. Hyytiä, kaikki Metsäpirtin Saaroisista. Pelätään, että he ovat myrskyssä tuhoutuneet.

Suomalaiset ovat kääntyneet venäläisten rajaviranomaisten puoleen pyytäen näitä tiedustelemaan olisiko kyseellisiä kalastajia missään tavattu.

200,000 M. PAPERIPUITA NEUVOSTOMAASTA SUOMEEN

Toiminimet Enso-Gutzeit ja Hackman ovat Hbl:n tietämän mukaan jonkun aikaa sitten tehneet asianomaisen Neuvostoliiton laitoksen kanssa sopimuksen suurehkon paperipuumäärän ostamisesta, mikä kaikkiaan nousee n. 200,000 kuutiometriin. Paperipuumäärän toimitus on parhaillaan käynnissä ja tapahtuu kuljetus Rajajoen kautta.

Sokeritauti

Sokeritauti on viime vuosien ajalla suuresti lisääntynyt ja levinnyt Amerikassa. Siihen on syynä liikanainen syönti. Vaikka insulinia on menestyksellä käytetty sokeritaudin parantamiseen, on tauti lisääntynyt niin suuressa määrässä, että muuan suuri henkivakuutusyhtiö on selittänyt, että sen 19,000,000 vakuutetun kesken tulee kuolevaisuus sokeritautiin olemaan v. 1929 paljon suurempi kuin minään vuonna tätä ennen. Tämän vuoden kolmena ensimäisenä kuukautena oli sokeritautiin kuolleiden luku vakuutettujen kesken niin suuri ettei sellaisia numeroita vielä tähän saakka ole sillä alalla nähty.

Sokeritautiin kuolleiden luku lisääntyi jo v. 1927, mutta vielä enemmän v. 1928, ja tänä vuonna näyttää joutuvan yhä korkeampiin suhdenumeroihin. Jos ei insulinia olisi käytetty parannuksena, olisi kuolevaisuus ollut vieläkin suurempi. Lääketiede on kumoamattomasti todennut, että insuliini on pidentänyt elämää sokeritautisten keskuudessa, jos tauti ei ole päässyt kovin pitkälle kehittymään. Ja ne, joilla on jo pitemmälle kehittynyt tauti, voivat insulinin avulla käyttää ruokaa ja ryhtyä työhönkin. Ennenaikaan täytyi sokeritautisten paastota ja pidättäytyä syömästä.

Sokeritautiin kuolleiden vakuutettujen mieshenkilöiden luku toteaa että 45 ja 65 ikävuosien välillä ei kuolevaisuudessa ole tapahtunut suurtakaan muutosta, jotavastoin niiden kesken, jotka ovat saavuttaneet 65 ikävuotensa ja ovat siitä yli, kuolevaisuus on huomattavasti kasvanut. Naisten kesken on sokeritautiin kuolevaisuus pienentynyt aikaisemman lapsuuden ja aikaisemman täysi-ikäisyyden vuosina 35—45 vuosien välillä on sensijaan kuolevaisuus hieman suurentunut; viidenkymmenen iästä alkaen on kuolevaisuus nopeasti lisääntynyt.

"Meidän kokemuksemme perusteella" sanotaan edellämainitun henkivakuutusyhtiön selostuksessa "on sokeritauti Amerikassa lisääntynyt insulinista huolimatta, sen tähden että Amerikassa kansa syö liian paljon. Insuliinilla ei voida kontrolloida sokeritaudin levenemistä, sillä insulini ei ole estävää lääkettä, vaan parantavaa. On huomattava myöskin, että yhä enemmän sokeritaudin kohtauksia saadaan nykyaikana selville, kun henkivakuutusyhtiöt käyttävät virtsakoetta, jollaista yksityiset lääkäritkin ovat alkaneet käyttää tarkastaessaan potilaitaan".

Sokeritautisten suureen kuolevaisuusmäärään tämän vuoden ensimäisillä kuukausilla vaikutti osaltaan influensa ja sitä seurannut keuhkokuume, jotka jouduttivat sokeritautisten kuolemaa. Kuolevaisuuden lisääntyminen kulkutautien aikana on aina tavallista sillä kaikenlaiset muut taudit vaikuttavat vahingollisesti sokeritautia sairastaviin. Erityisesti vaarallinen on influensa joka muutenkin jättää jälkiseurauksia, yksinpä muutenkin terveisiin ihmisiin. Mutta näitä tällaisia tapauksia huomioonottamatta on kuolevaisuus sokeritautiin muutenkin kasvanut suuresti. Se viittaa siihen, että Amerikan kansan tulisi ruveta käyttämään järkiperäisemmin ruokaa, vähentämään syöntiään.

F. L. J. S.

Kun kulakki suuttui jumalaansa

Topilan Simo oli paikkakuntansa varakkaimpia miehiä, hyvin arvossa pidetty toisten varakkaiden joukossa, — ja jotkut uskonnolliset köyhätkin kumartelivat hänelle, niin kuin rikkaammalle ristiveljelle, jolle jumala oli "siunannut" maallista omaisuutta enemmän kuin heille — heidän käsityksensä mukaan — vaikka Simon rikkaus oli keräytynyt vähitellen toisten työn tuloksena, sekä petoksella ja vääryydellä, jota hän harjoitti kaikenlaisen kaupan ohella.

Niin kiperä ja käperä kun Simo sisimmästään olikin niin oli hän kumminkin ahkera kirkossa kävijä — ja luovutti auliisti aina tupansa jokaisen lahkopapin käytettäväksi "seurojen" kokoutumista varten. Ja sen lisäksi Simo vielä itsekin luki raamattua lauantai iltasin perheelleen ja palvelialleen. Vaatipa vielä tarkalleen ruokaluvut, aamu- ja ehtoo rukoukset, kuin myöskin rukoukset vilua ja helletta vastaan aina kunkin vuoden ajan mukaan.

Mutta maata mennessään Simo ei siunannut itseään — hän silloinkin rukoili ja vaati vaimonsa rukoilemaan, että herra siunaisi ja vahvistaisi perhettä perillisillä — joita heillä ei ollut. Vaimonsa Riikka kyllä rukoili, näyttääkseen Simolle, että hän on kuuliainen kuin Saara oli Abrahamille, — mutta mielessään hän toivoi, ettei sitä tarvitse jumalankaan ottaa vakavalta kannalta, jos tuota lieneekään, sillä Riikka oli tullut huomaamaan, ettei siitä apua tule muissakaan asioissa — eikä ainakaan tässä — jos tahtoo perillistä, niin on turvauduttava muihin miehiin, eikä jumalaan ja Simoon — — —

Simo taas oli jokseenkin varma "kaikkivoivan" kyvystä ja olemassaolosta, jota hän perusteli sillä — itselleen, — ettei hän ollut vielä koskaan joutunut syntisten syytettäväksi, lain ja oikeuden edessä. vaikka olikin niin paljon tehnyt "syntiä" ja vääryyttä kanssaihmisiään, etenkin köyhempiään kohtaan, mutta aina oli hän niistä suoriutunut — oman uskonsa mukaan — "jumalan avulla". Vaikka se johtui siitä, kun kyläläiset sanoivat:

"Eihän sitä viitsi rueta rettelöimään".

Tuota samaa keinoa, jumalan apua ja rukousta, koetteli Simo hartaalla halulla käyttää Neuvostovallan kukistamiseksikin, mutta ei se vaan ottanut auttaakseen, se "kaikkivoipa" — vaikka Simo kuinka hikoillen ja vertatihkueu yritti. Ei vaan lähettänyt "kultakasakoita" eikä taivaallisia legionia, eikä iskenyt salamoillaan rikki tätä bolshuen maata — jota Simo toivoi aina "ukonilmoilla" — paitsi, että hän pelastui kuin Noan uskoi pelastueen veden paisumukselta.

Sitten kun Simo jo näki ihan toivottomaksi ja tehottomaksi vanhat rukous tavat ja rukoukset, niin silloin Simo päätti laittaa radion, jolla saisi Suomen suuresta rukousfapriikista uusia ohjeita ja rukouksia, vanhojen tilalle, joita jumalakin ehkä kuuntelisi paremmin, uutuutensa vuoksi.

Mutta tuo radio, minkä Simo rakennutti pelkästä uskonnon harrastuksesta, tiedotti Simolle senlaista, mitä Simo ei olisi koskaan toivonut kuulevansa. Muuttama minuutti sitten julisti "jumalan pyhää sanaa", — ja nyt niin suuremmoisesti kerskaa että;

"Karjalassa Kontupohjassa pannaan paperitehdas käyntiin näinä päivinä — joka työntää tuhansia tonnia vuodessa hyvää lehtipaperia ja jonka yhteyteen tullaan vielä rakentamaan selluloosa osasto — — —

Silloin Simo sieppasi kuulostimet korvistaan, heitti nurkkaan ja sanoi: "Vieköön piru koko Kontupohjan paperineen päivineen, — eihän siihen kuitenkaan paineta postilloja eikä virsikirjoja, vaan pahanhengen julistuksia!"

Simo käveli lattialla rauhottuakseen ja häpesi kun oli tullut kirottua kaikkien kuullen, uskovaisena ihmisenä.

Samoin kävi aina, jos Simo sattui silloin panemaan kuulostimet korviinsa, kun puhuttiin viisivuotissuunnitelmasta ym. suurista uudistuksista.

Mutta silloin Simo vasta raivostui, kun sattui Uralin naftalähteiden tutkimusselostus, jossa selostaja lausui:

"— — — Ja nuo Uralin naftalähteet, jotka puhkesivat aivan teollisuusseutujen läheisyydessä — antavat arvaamattoman sysäyksen Neuvostoteollisuudelle, — ne antaa tilaisuuden alentaa tuotantohintoja useilla kymmenillä prosenteilla".

"No jo nyt perkele! huudahti Simo — kun luonnonlähteetkin lykkäävät kidoistaan rikkauksia, noiden pirun bolshujen käytettäväksi.

Ja helvettiin minä heitän tuonkin rämpän — valehtelemasta, ja silloin Simo lähetti koko radiolaitteet avonaisesta akkunasta suoraan pellolle, jatkaen raivoamistaan:

"parempi, että olisivat kuohuneet kaikki syvyyden lähteet, — ja taivaan akkunat auenneet ammolleen ja sataneet neljäkymmentä päivää ja yötä, hukuttaen kaiken lihan, joissa bolshevikkihenki on, — mutta ei! Eläneekö tuo enää jumalakaan, kun antaa tuonlaista tapahtua. Ja nuo papin paholaisetkin palkkansa perivät ihan ilmaiseksi, kun eivät voi vaikuttaa jumalaan. — Vai liekkö nuo radioaallot pilanneet koko liikeyhteyden maan ja taivaan välillä — piru sen tiesi.

Mutta seisota, sinä suuri jumala. Volhova, Sviri, Dniepr ja muut joet, joihin nuo kirotut rakentavat, ja tukahuta nuo rikkauksia kuohuvat kultasuonet ja naftalähteet. Seisota, jos voit! Muutoin en enää usko sinuun, jollet näytä joskus taitoasi.

MARGARIININ TUONTI SUOMEEN LISÄÄNTYY

Nyttemmin valmistuneet numerot osoittavat, että tämän vuoden aikana on margariinia tuotu Suomeen 631 tonnia, mikä määrä edustaa 6,7 milj. markan suuruista tuontiarvoa. Viime vuoden vastaavan ajan tuonti oli 342 tonnia ja toissa vuoden saman ajan 122 tonnia. Vertailun vuoksi mainittakoon, että koko viime vuoden tuonti käsitti 848 tonnia.

ULKOMAILLA ASUVIEN PUOLALAISTEN KOKOUS VARSOVASSA

Varsovassa on pidetty ulkomailla asuvien puolalaisten kokous. Tässä kokouksessa piti olla edustettuna kaikki ulkomailla asuvat puolalaiset. Neuvostoukrainassa pidetty puolalaisten työtätekevien edustajakokous valitsi siihen myöskin edustajansa, mutta kiellettiin heiltä pääsy Varsovaan. Puolan tilanherrat ovat tehneet koko edustajakokouksesta komedian. Kokouksessa on kuultu seuraavat selostukset: "Saavutukset Puolan riippumattomuuden 10 vuoden aikana", "Puola ja emigranttisuus", "Kysymys puolalaisesta vähemmistöistä Europassa."

Puolan työtätekevissä joukoissa on herättänyt suurta suuttumusta se, että Neuvostoliitosta valittua edustajistoa ei laskettu Varsovaan. Varsovassa oli muodostettu erikoinen komitea, joka aikoi järjestää vastaanoton Neuvostoliiton edustajistolle. Tämä komitea on julkaissut protestin, jossa sanotaan, että Puolan paanit kieltäessään Neuvostoliitossa asuvien puolalaisten edustajistolta pääsyn Varsovaan tahtovat tukahduttaa puolalaisten työläisten ja talonpoikien sanan. He tahtovat salata sen tosiasian, että puolalaiset työtätekevät Neuvostoliitossa nauttivat sosialistisen vallankumouksen kaikista eduista ja kansallisista oikeuksista. Samalla Puolan fascismi on alistanut ennenkuulumattoman sorron alaiseksi Länsi-Ukrainan ja läntisen Valkovenäjän työtätekevät joukot, saksalaiset, liettualaiset ja juutalaiset. Tahdotaan peittää se tosiasia, että puolalainen työtätekevä väestö Neuvostoliitossa on valmis puolustamaan Neuvostoliittoa Puolan imperialismin ja sen apurien hyökkäyksiltä.

Protestin ovat allekirjoittaneet parlamentin kommunistiryhmän nimessä Syipula, maatyöläisten liiton nimessä Valnitski ja valkovenäläisen työläisklubin nimessä Dvortshanin.

TILAUKSIA TYÖVÄENLEHDILLE

— VÄLITTAA —

VAPAUDEN KONTTORI

Asiamiestemme ei tarvitse olla asiamiehiä kaikille erikielisille työväen lehdille, vaan voivat meidän asiamiesvaltuuksillamme ottaa tilauksia kaikille allaoleville työväen lehdille ja lähettää konttoriimme maksun seuratessa mukana.

Välitämme tilauksia seuraaville työväenlehdille:

THE WORKER, viikkolehti, Toronto, Ont., vk. \$2.00, 1/2 v. \$1.00
THE YOUNG WORKER, Toronto, Ont., vuosikerta .... .50
THE YOUNG COMRADE, Toronto, Ont., vk. .... .25
DAILY WORKER, Työväenpuolueen päivälehti. Tilaushinta vuosikerta ....\$6.00, 1/2 vuosik. \$3.50, 3 kk. 2.00
YOUNG WORKER, Nuorten Työl. Liiton 2 kertaa kuussa Chicagossa ilmestyvä julkaisu, vuosikerta 1.00
THE YOUNG COMRADE, Työväenpuolueen lastenlehti, Chicagossa. Tilaushinta vuosikerralta .... .50
THE CANADIAN LABOR MONTHLY, kuukausijulkaisu, Toronto, Ont., ... 25 s. kpl., 1 vk. 2.50
WOMAN WORKER, naisten lehti, ilmestyy Torontossa, Ont. hinta 1 vk. \$1.00
LABOR DEFENDER, kuukausijulkaisu 1.00
INTERN. PRESS CORRESPONDENCE, 1 vk. \$6.00, 1/2 vk. 3.50
POHJAN VOIMA, Oulu, päivälehti; vuosik. \$10.00, 1/2 vk. 6.00
TYÖN ÄÄNI, Vaasa, 3 kertaa viikossa; vuosik. \$6.00, 1/2 v. 3.50
SAVON TYÖ, Kuopio, 3 kert. viikossa; vuosik. \$6.00, 1/2 v. 3.50
TIEDONANTAJA, Helsinki, päivälehti, vuosik. \$10.00; 1/2 v. 6.00
LIEKKI, Helsinki, viikkolehti, ...vuosik. \$3.00; 1/2 v. 1.75
TYÖVÄEN LEHTI, Tampere, 3 k. viikossa, 1 vk. \$6.00; 1/2 v. \$3.50
UUS ILM, virolainen työväenpuolueen lehti, ilmestyy New Yorkissa. Tilaushinta vuosikerralta 6.00
NY TID, Työväenpuolueen ruotsalainen lehti, ilmestyy Chicagossa. Tilaushinta vuosikerralta 2.50
TYÖVÄEN URHEILULEHTI, Helsinki. Tilaushinnat vuosik. \$2.00, puoli vuotta 1.25
NORRSKENSFLAMMAN, ruotsalainen lehti, Lulea, Ruotsi, vk. \$12.00, puoli vuotta 6.00
ITÄ JA LÄNSI, 2 kertaa kuukaudessa ilmestyvä kuvalehti Helsinki. Tilaushinta ....vk. \$4.00, 1/2 v. \$2.00
TUISKU, Suomen vasemmistolaisten pilalehti, ilmestyy kerta kuussa 16-sivuisena. Tilaushinta vuosik. \$2.50, 1/2 v. 1.50
KOMMUNISTI, Leningrad ....vuosik. \$4.00, 1/2 vk. 2.00
TYÖLÄISNAISTEN URHEILULEHTI, Helsinki. Kerta kuussa. Vuosikerran hinta \$1.75, puolivuosikertaa 1.00
NAISTYÖLÄINEN, Helsinki. Kerta kuussa. 1 vuosik. 1.75
NOUSEVA VOIMA, Työv. urheilupoikain lehti, Helsinki, 1 vk. 1.25
TYÖVÄEN NÄYTTÄMÖTAIDE, Tampere, 1 vk. 2.00
PUNAINEN KARJALA, Petrozovodsk, Russia; 3 kertaa viikossa; vuosikerran hinta \$9.00, puolivuosik. 4.50
VAPAUS, Leningrad, 3 kertaa viikossa 1 vk. \$6.00 1/2 vk. 3.75
REVONTULET, Oulu vuosik. 3.00
PUNALIPPU, Helsinki, vuosik. 2.00
TYÖMIES, päivälehti, Superior, Wis., 1 vk. \$6.00, 1/2 vk. 3.25
TOVERI, päivälehti, Astoria, Ore., ...1 vk. \$6.00, 1/2 v. 3.25
ETEENPÄIN, päivälehti, Worcester, Mass., 1 vk. \$7.00 puoli vuosikertaa 3.75
PUNIKKI, pilalehti, Superior, Wis., 1 vk. \$1.75, 1/2 vk. 1.05
TOVERITAR, naistenlehti, Astoria, Ore., 1 vk. \$2.00, 1/2 v. 1.15
METSÄTYÖLÄINEN, kuukausijulkaisu, Port Arthur, Ont. yksityisnumerot 15 senttiä, 1/2 vk. 75c., 1 vk. 1.50
"COMMUNIST INTERNATIONAL", Kominternin englanninkielinen virallinen lehti, ilmestyy kuukausittain, vk. \$2.50 puoli vuosikertaa 1.25
TYÖLÄIS- JA TALONPOIKAISNAISTEN LEHTI, kerran kuukaudessa, 1 vuosik. 2.00

Ylläolevista lehdistä myönnetään asiamiehille palkkiota vissin taksan mukaan.

VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

Ilmotuksia eripaikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURY, ONT.

VAPAUDEN KONTTORI PIDETÄÄN arkipäivinä avoinna kello kahdeksasta aamulla kello viiteen illalla. Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori suljettuna koko päivän.

OLEN MUUTTANUT TORONTOSta Sudburyyn ja olen avannut ruoka- ja asuntotalon, entisessä A. Lindbergin paikassa. Olivia Kauhanen, 341 Bessie St., Sudbury.

FORT WILLIAM, ONT.

TILATKAA PUKUNNE MATTI Maiselta 627 Simpson Street.— Puhelin 1185 S.

DR. J. S. STRACHAN, HAMMASlääkäri, puhelin S. 370, Ross Block, Fort William.

C. A. STENBACK, VÄLITTÄÄ OStajille ensiluokan lihaa. Palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742 S. 607 Simpson St. Fort William, Ont.

PORT ARTHUR, ONT.

PALLOHUONE. SAATAVANA SIkaareja, tupakkaa ja pehmeitä juomia. Toivomme yleisön kannatuksen liikkeellemme. Mäki ja Kivistö, 318 Bay St., Port Arthur, Ont. (M

TORONTO, ONT.

SUOMALAINEN NAISTEN PUKImoliike 453 Queen St. W. Lähellä Spadina Ave. Mrs. Ida Ojala (MT

TIMMINS, ONT.

HAMMASLÄÄKÄRI A. P. BRENnan tekee kaikkia alaan kuuluvaa työtä ensiluokkaisesti. Maksut kohtuulliset. Hyvä kannatus suomalaisilta. Suomalainen tyttö palvelee teitä. Avoinna myös iltasin. Sijaitsee yläkerrassa postikonttoria vastapäätä. Timmins. (M

MONTREAL, QUE.

ED HELSBERG, ASIOIMISTO, 926 St. Monique St., puhelin Harbour 8886. Lakiasioita, asiakirjoja, oikeudessa tulkkina sekä muita alaani kuuluvia asioita.

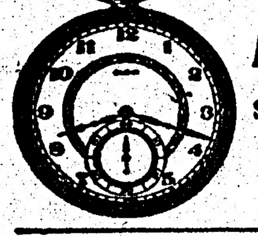

KELLOSEPPÄ
A.Heiskanen
SUDBURY, ONT.
—Box 1873—
9 Durham St.

Tohtori H. Koljonen
Box 1176 - Sudbury, Ont.
Puhelimet:
Asunto 1778 — Konttori 1588

MATKAILIJAKOTI
Suosittelen yleisön käytettäväksi.
Otto Kratz,
585 St. David's Lane,
Montreal, Que. (MTr)

Suomalaiset näyttämöt, huom.!

Suomesta juuri saapunut, sikäläisillä työväennäytämöillä vuosikausia esiintynyt, johtajatehtäviin perehtynyt ja samalla musiikallisesti koulunnut näyttelijä on halukas astumaan Canadan suom. näyttämöiden palvelukseen. Kyselyt hyväntahtoisesti lähetettävä nimim: V. K., 756-762 Lagauchetiere W., Montreal, Que.

Kuusi iloista mamman tyttöä haluaa kirjeenvaihtoon

Anna Maasalo,
Lyyli Korkeamäki,
Ritva Elonen,
Sinervo Takala,
Liisa Laine,
Kaisu Nurmi,
Hallituskatu 19, Tampere,
Finland, Europe.

Vuokrattavana

10 huoneen roominki talo, yksi bloki postikonttorilta. Vuokra $65. kuukaudelta. Täysi kalusto myytävänä halvalla.

J. Jarvis
Huron Chambers, Sudbury, Ont.
Vastp. Eaton Groceteria

Keski-Ontarion uutisia

Sudbury

TANSSIT

tänään Liberty-haalilla. Tuuri, Martinpelto ja Karvinen soittaa. Liput 25 senttiä. Tervetuloa.

PIONEERILEIRIN PÄÄTTÄJÄISET

vietettiin eilen iltana Long Lake haalilla. Tilaisuus oli erikoisen onnistunut, saapuvilla oli kaikken kaikkiaan lähes neljäsataa henkilöä. Ohjelman suorittivat pioneerit, ollen ohjelmassa, puheita, laulua, runoja, voimistelu esityksiä ja näytelmä joka kuvasi Venäjän vallankumousta.

Pioneerit ovat olleet leirillä 4 viikkoa ja näyttivät he tällä ajalla oppineen yhtä ja toista; se kävi selville heidän ohjelman esityksestään. Nyt kun tämän vuoden kurssit ovat päätty neet, tulee meidän alkaa suunnittelemaan ensi vuoden leiriä. Meillä oli tänä vuonna vaikeuksia leirin järjestelyssä, jotka joskus näyttivät melkein ylipääsemättömiltä, mutta kaikista on selviinnytty verrattain hyvin. Kuitenkin on noissa vaikeuksissa ollut paljon opiksiotettavaa tulevaisuuden varalle ja yksi sellainen varteen otettava opetus on, että nuorisokurssit ja pioneerileiri ovat pidettävä yhdistettyinä. Se että niitä tänä vuonna yritettiin erottaa, johti kurssikomiteaan tilanteeseen, joka pakotti muuttaman nuorisokurssit pioneerileiriksi.

Myöskin on alettava leirihommaa pitämään vireillä, asianomaisissa komiteoissa ensi vuoden kursseja varten. Meidän on asetettava suuri huomio nuoriso- ja pioneerikasvatukselle, sillä nouseva polvi on vallankumouksen voimakkain tuki.

Vermilion River,

Sotavastainen mielenosotus pidettiin

Vermilion Riverin kp. kyläjärjestön toimesta t.k. 1 päivän iltana Whitefishin osaston talolla. Tilaisuuteen oli saapunut yli viisikymmentä henkeä, etupäässä nuorisoa. Illan ohjelma oli: puhe sodanvaarasta ja sen ehkäisemisestä ja Neuvosto-Venäjän puolustamisesta, runoja y.m.

Tilaisuudessa tehtiin päätös, että tulevaa imperialistista sotaa emme kannata, vaan tulemme puolustamaan Neuvosto-Venäjää, jos sinne hyökätään.

Mukana ollut.

S. J. osaston kesäjuhlaselostus

Juhlakomitea katsoo tarpeelliseksi julaista heinäk. 21 p. pidetyistä juhlista tämän selostuksen, koska Lauri Laineen kirjoitus ei ollut mielestämme aivan tyydyttävä. Olemme ennen jo maininneet, että osastomme juhlat tulivat lykättyä urheiluliiton ottaessa osastollemme järjestetyn juhlapäivän, ja siitä syystä siirtyivät heinäk. 21 päivään, jolloin ne pidettiin.

Ilma oli kaunis, luonto hymyili, juhlatunnelmaa kohotti punainen lippu, joka liehui ilmassa sirppi ja vasara merkkineen, osottaen maanviljelijöille ja teollisuustyöläisille, että juhlat ovat yhteiset. Väkeä alkoi tulla, ensimäisinä Sudburyn Sula ja Mäkelä, jotka oli kutsuttu juhlapuhujiksi. Vähän jälkeen puolen päivän saapui Beaver Laken nuoriso, johon joukkoon lukeutui urheiluseura Jehun Lauri Laine joukkueineen ja ilmottivat, että urheiluliitto on päättänyt, ettei urheiluliittoon kuuluvat seurat saa ottaa osaa jäsentensä kautta osastojen juhliinsa järjestämiin urheiluhin ja Beaver Laken Jehun pojat pitivät sanotun juhlapäivän aamuna kokouksen, kai siitä, ettei seuran jäsenet tee mitään harhaaskelta juhliin tultuaan, josta syystä tuli se juhlanumero jäämään pois ohjelmasta vasta silloin kuin juhlain piti alkaa. Juhlat oli määrätty alettavaksi klo 11 ap. urheilulla ja sitten henkinen ohjelma kello kolme iltapäivällä. Nyt täytyi taas tehdä koninpalvelus urheiluliitolle ja muuttaa juoksukilpailu hanurin mukaan mentäväksi, kun Jehu oli sen puolen jättänyt päätöksestään avonaiseksi, joten nuoriso ja vanhat saivat alkaa juhlat tanssilla, jota kesti puoli tuntia ja henkinen ohjelma alettiin tuntia ennen kun oli järjestetty. Kun urheilupuoli jäi pois, niin ensimäisenä otti paikkansa ohjelman esittäjä Aino Kivinen kello neljännestä vaille kaksi. Nuorisoliiton jäsenen Uuno Penttisen pitäessä avauspuhetta osoitti Beaver Laken nuoriso mieltään henkisen ohjelman kuulemiselle poistumalla juhlapaikalta "matoja nylkemään"! Toveri U. Mäkelä piti juhlapuheen, jonka jälkeen lausuttiin runo ja sitten tov. Hannes Sula puhui järjestymättömien järjestämiskysymyksestä. Tämän jälkeen lausuttiin juhlaruno ja päivän henkinen ohjelma oli suoritettu.

Juhlat onnistuivat hyvin, vaikka osanotto juhliin oli pieni ja siitäkin pienestä joukosta osoitettiin mieltään juhliamme vastaan. Siitäkin huolimatta juhlamme onnistuivat yli toiveittemme, ottamalla huomioon henkisen ohjelman sisällön ja merkityksen, joka näillä tällaisilla juhlilla on vallankumouksellisten järjestyneitten työläisten näkökannalta katsottuna tärkein. Ohjelma olisi riittänyt kerrakseen isommallekin väkijoukolle, jos olisi tilaisuuteen tullut. Ja huomattakoon, että ne olivat meidän, järjestyneitten työläisten, Vermilion Riverin osaston vuotuiset kesäjuhlat eikä minkään järjestymättömän klikkikunnan toimeenpanevat, joten juhlilla oli järjestöjuhlain merkitys; Lauri Laine näkyy sen puolen unohtaneen ja väheksyy juhliemme suuruutta.

Tulot juhlista oli $54.00, menot $49.00, jäännös 4.33. Osasto päätti luovuttaa Lumber Workers I. Union järjestämisrahastoon viisi dollaria.

Juhlakomitea.

Hyökkäykset duhoborien lahkoa vastaan

SYYTÖKSET DUHOBOREJA VASTAAN PERÄTTÖMIÄ JA SANOMALEHTIEN HYÖKKÄYKSET PROVOKATSIONIA

WINNIPEG, elok. 3. — Peter Veregin, sanomalehdille antaman selostuksen mukaan kuuluu duhoborien pääasiallisiin elämäntapoihin tehdä työtä eläkkeen ja elää rauhallisesti häiritsemättä ketään. Se mitä on viime aikoina kierrellyt sanomalehdissä or. suoraa provokatsionia duhoboreja vastaan. Mitä tulee duhoborien veljeskunnan nimellä tunnetun uskonnollisen yhdyskunnan esiintymiseen, on liittohallituksella oikeus tutkia mitä duhoborien keskuudessa on tapahtunut ja rangaista syylliset.

Kamasack-nimisen kauppalan asukkaat kauhun vallassa

Kun Kamasack-nimisen kauppalan hulikaanisakki hajotti duhoborien sotavastaisen mielenosotuksen heinäk. 13 päivänä tulipalonsammutusvälineiden avulla, on tämän häikäilemättömän hävyttömyyden johdosta syntynyt kaikenlaisia juttuja kauppalan asukasten keskuudessa, jotka ovat saattaneet kauppalan asukkaat kauhun valtaan, sillä oletetaan duhoborien hyökkäävän kauppalaan. Hiljattain kauppalassa pidettyjen maanviljelysnäyttelyiden aikana sattuivat duhoborit — noin 300 luvultaan — viettämään omia juhliaan kauppalan ulkopuolella, niin levisi kauppalassa huhu, että duhoborit ovat järjestyneet kauppalan ulkopuolelle aikomuksella piirittää kauppala ja tämän johdosta lähetettiin lentokone tarkastamaan heidän leirinsä liikkeitä.

Duhoborien sotavastaiset käsitteet

Mitä tulee duhoborien sotavastaisiin käsitteihin ovat ne puhtaasti uskonnollista laatua ja perustuvat ne uskonnolliseen kieltoon: "Älä tapa". Joka tavataan tehneen mitään muitakaan rikoksia, on tuomittu veljeskunnan ulkopuolelle, sillä häntä ei voida katsoa rehelliseksi duhoborien uskontunnustuksen noudattajaksi. Duhoborien määritelmä sotaan nähden kuuluu: "Jumala on armon eikä uhrauksien jumala. Koko maailman rikkauksien vuoksi ei kannata uhrata yhden ainoan pikkulapsen henkeä."

Perhesuhteet duhoborien keskuudessa

Kun kaikessa ruokottomuudessa elävä porvaristo hyökkää jonkun uskonnollisen, tai poliittisen ryhmän kimppuun, vaatii se myöskin tarkkaa selostusta ryhmän perhesuhteista, jopa jossain tapauksessa astuu perhesuhteiden rääpiminen näissä kahakoissa etutilalle. Duhoborien avioliittokäsite perustuu uskonnolliselle määritelmälle: "Minkä jumala on yhteenliittänyt, älköön ihminen sitä erottako". Miehen ja naisen välinen yhdyselämä pitää olla elinkautinen. Tätä alkuperäistä määritelmää on kuitenkin lievitetty, koska duhoborien käsitys on, että miehen ja naisen yhdyselämä täytyy perustua myöskin rakkaudelle. Ilman rakkautta väittävät he yhdyselämän olevan mahdottoman. Heidän sääntöihinsä kuuluu, että naimisissaoleva nainen ja mies voivat erota molempien suostumuksella tehdyn välisopimuksen perusteella, joka oikeuttaa kummankin menemään uudestaan naimisiin.

Vereginiä ei voida karkottaa

Ottawasta saapuneen tiedon mukaan ei duhoborien johtajaa voida karkottaa, ellei häntä sitä ennen voida asettaa syytteeseen jostakin rikoksesta. Jos jotakin veljeskunnan jäsentä syytetään rikoksesta, ei se edeilytä heidän johtajansa karkottamista. Veregin on tullut laillisesti Canadaan ja hänellä on oikeus olla Canadassa jollei häntä voida osottaa rikolliseksi.

Suomen Pääkonsulivirasto

koko Canadaa varten suorittaa kaikkia maan viralliselle edustukselle kuuluvia tehtäviä, antaa passeja matkustusta varten kotimaahan tai muualle, vahvistaa asiakirjoja, käännöksiä y.m., selvittää perintö- ja muita Suomen kansalaisiin kohdistuvia asioita.

Osoite:

Consulate General of Finland.
Room 918
1410 Stanley Street, Montreal.
(Corner St. Catharine and Stanley)

AKSELI RAUANHEIMO,
pääkonsuli.

Lisäksi on Suomella edustajina Canadassa: Konsuli Erick J. Korte Port Arthur, Ont. — Adiel Saarimäki,, 319 Bay St., Toronto, Ont. — H. P. Albert Hermanson, 479 Main St.. Winnipeg, Man. — Thomas Franssi, Box L., Copper Cliff, Ont. Charles E. Magnusson 54 Dock St., Saint John, N. B.

Elinkeinokysymys ratkaistu

NEW BAKING CO. SUDBURYSSA

Alkoi valmistamaan omintakeisia ruoka-, kahvi- ja teeleivoksia

Ajurimme rattailta, joka saapuu ovenne eteen, voitte saada luffaa, synoodaa, limppua ja ruisleipää. Korvapuustit, viinerleivät, munkit ja donatsit, korppujen ja kukeksien kanssa suosittelemme erikoisesti.

Olemme aina valmiit ja nopeat palvelemaan teitä.

ULKOUOLISIA TILAUKSIA TÄYTÄMME HUOLELLA JA NOPEASTI

Puhelin 2575

New Baking Company

P. O. Box 1296 Sudbury, Ont.

Huom.! Leipomo sijaitsee 382 Antwerp kadulla, samalla kadulla kuin Alavon saunakin.

Työläinen! Oletko uudistanut tilauksesi?

Seuraavia näyttämötarpeita saatavana

Steinin pohjamaalia, valkosta ja mustalaisväriä sekä auringon paahtuma punaa, puikko	.50
Steinin kasvomaaleja, 9 lajia laatikossa, hinta	1.56
Steinin Cold Cream	1.25
Partaliimaa	.75
Wheat Croft, juoksevaa puuteria kaulaan, käsiin, rintoihin ym.	.75
Liquid Rouge, juoksevaa poskipunaa, erittäin hyvää	.50
Poskimaalia, kuivaa, eri värejä	.40
Nenäkittiä	.40
Vaaleaa ja vaaleanpunaista kasvopuuteria	.75
Partakarvaa, tummanruskeaa, ruskeaa, vaaleanruskeaa, tummanharmaata, mustaa, vaalean harmaata ja punasta, jaardi	.75

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA
Box 69, SUDBURY, ONT.

Erinäisten työväenjärjestöjen osotteita

CANADAN KOMMUNISTIPUOLUEEN SIHTEERIN OSOTE

Kommunistipuolueelle lähetettävä kirjevaihto on osotettava allaolevalla osotteella: Mr. J. McDonald, Room 15, 163½ Church St., Toronto 2, Ont.

L. W. I. U. of CANADAN, Pohjois-Ontarion aluekomitea, Porcupine, Ont.

BEAVER LAKEN s. osaston kokoukset joka kuun ensi sunnuntai kello 1 päivällä osaston talolla. Osaston osote: Box 87, Worthington, Ont.— Voimisteluseura Jehun osote on sama.

CANADAN SUOMALAISEN JÄRJESTÖN, laillistetun, sihteerin osote on: A. T. Hill, 957 Broadview Ave., Toronto, Ont.

CANADAN SUOMALAISTEN TYÖLÄISTEN URHEILULIITTO. Liittotoimikunnan kotipaikka on Sudbury. Ont. Liiton sihteeri on P. Ruohonen, os. Box 69, Sudbury, Ont.

COBALTIN s. s. osaston osote on: Box 810 Cobalt, Ont.

S. J. CREIGHTON MINEN OSASTON kokoukset ovat joka kuukauden toinen sunnuntai, klo 2 ip. Kirjevaihto-osote on: S. S. Osasto, Box 92, Creighton Mine, Ont.

S. J. COLEMANIN osaston kokoukset pidetään joka toinen ja viimeinen sunnuntai klo 1 i.p. Kirjeenvaihto-osote: S. J. Osasto, Box 31, Coleman, Alta.

S. J. FINLANDIN osaston kokoukset pidetään joka ensimäinen sunnuntai kuussa, kello 11 päivällä. Osote: Finland, via Barwick, Ont.

S. J. FORT WILLIAMIN osaston työkokoukset ovat jokaisen kuun ensimäinen ja kolmas sunnuntai kello 8 illalla. Johtokunnan kokoukset edellisenä tiistaina, omalla huoneustolla 211 Robertson St., Fort William, Ont.

CANADAN KOMMUNISTIPUOLUEEN NUMMOLAN osaston työkokoukset pidetään kerran kuussa, viimeinen sunnuntai, kello 1 j.p.p. Osoite: Box 29, Shaunavon, Sask., Canada.

S. J. NIPIGON osaston työkokoukset pidetään joka kuun 2:n ja 4:s sunnuntai. Kirjevaihto-osote on: S. J. Osasto, J. Nevala, Box 51, Nipigon, Ont.

S. J. LAKE COTEAU osaston No. 41 kokoukset pidetään osaston haalilla joka kuun toinen sunnuntai kello 1 päivällä. Postiosote: Box 67, Dunblane, Sask.

S. J. LADYSMITHIN osaston kokoukset pidetään joka kuun neljäs sunnuntai, alkaen klo 7 illalla. Kirjeenvaihto-osote: Box 153, Ladysmith, B. C.

S. J. LONG LAKEN osaston kirjeenvaihto-osote: Victor Hänninen, Rheault, via Sudbury, Ont. Kokoukset on jokainen 1:nen sunnuntai kuussa kello 1 ip.

LUMBER WORKERS INDUSTRIAL UNION OF CANADAN itäinen piiri. Kirjevaihto-osote on: Alf. Hautamäki, 223 Secord St., Port Arthur, Ont. Rahalähetykset on tehtävä ylläolevalla osotteella.

S. J. KIRKLAND LAKEN osaston osote on: Box 240, Kirkland Lake, Ont.

S. J. LEVACKIN osaston No. 33 kokoukset pidetään joka kuukauden toinen sunnuntai. Sihteerin osote: Box 41, Levack, Ont.

S. J. NOLALUN osaston kokoukset on jokaisen kuukauden 2:nen sunnuntai kello 2 i.p. Kirjevaihto-osote: Frank Nurmi, Nolalu, P.A.D., Ont

S. J. MONTREALIN OSASTON työkokoukset pidetään osaston huoneustolla 1445 Notre Dame St. West, jokaisen kuun ensimäinen sunnuntai kello 3 iltapäivällä. Johtokunnan kokoukset samana päivänä kello 2 iltapäivällä. Kirjeenvaihto-osote: S. J. Montrealin Osasto, 1445 Notre Dame St. West, Montreal, Quebec.

S. J. PORT ARTHURIN OSASTON kokoukset joka kuukauden ensimäinen sunnuntai, johtokunnan kokoukset joka kuukauden toinen ja viimeinen maanantai, näytelmäseuran kokoukset joka toinen keskiviikko, naisjaosto kokoontuu joka ensimäinen ja kolmas tiistai kuukaudessa. Kaikkien kokousten aika on kello 8 illalla. Kirjeenvaihto-osoite 316 Bay St., Port Arthur, Ont.

S. J. POTTSVILLEN osasto No. 14, Porcupine. Ontario.

TYÖLÄISNAISTEN LIITON POTTSVILLEN OSASTON kokoukset pidetään kaksi kertaa kuussa, ensimäinen ja kolmas keskiviikko. Työkokoukset ollen ensimäinen keskiviikko kello 1 päivällä ja ohjelmakokoukset joka kolmas keskiviikko klo ½8 illalla. Osoite C. Tn. Liiton Suomalainen Osasto, Porcupine, Ont., Can.

S. J. ROSE GROVEN osaston kokoukset pidetään joka kuukauden toinen sunnuntai klo 2 j.pp.— Kirjeenvaihto-osote: T. Kokkonen, Rose Grove, P.O. Ontario.

S. J. SAULT STE. MARIEN OSASTO NO. 5 työkokoukset pidetään joka toinen maanantai, alkaen kello 8 j.p.p. omalla haalilla. Osote: 126 Thompson St., Sault Ste. Marie, Ont.

S. J. SOUTH PORCUPINEN osaston työkokoukset pidetään joka kuukauden kolmantena sunnuntaina, kello 2 i.p. Osote: Box 528.

SOINTULAN OSASTO (Canadan Suomalaisen Järjestön Osasto 56) kokoontuu omalla Haalillaan joka kuukauden ensimäisenä sunnuntaina kello 1 päivällä. Osote: Sointula, B. C.

SUDBURYN OSASTON NO. 16 kirjeenvaihto-osote on: S. Osasto, Box 26, Sudbury, Ont.

S. J. TIMMINSIN osaston kokoukset pidetään joka toinen sunnuntai. Osaston kirjeenvaihto-osote: S Osasto, Box 1090, Timmins, Ont. Paikkakunnalla on edistymässä järjestäytyminen kaivanto- ja metsätyöläisten järjestöön.

S. J. TORONTON osaston työkokoukset pidetään Toronton Suomalaisen Seuran huoneustolla, 957 Broadview Ave., jokaisen kuukauden ensimäinen ja kolmas sunnuntai-ilta, alkaen kello 8.00 Ohjelma- ja keskustelukokoukset pidetään jokaisen kuukauden toinen ja neljäs sunnuntai-ilta, alkaen kello 8.00. Osote: K. S. Osasto, 957 Broadview Ave.

S. J. WEBSTER'S CORNERIN osaston kokoukset pidetään ensimäinen sunnuntai kuussa. Kirjeenvaihto-osote: O. Salmi, Webster's Corner, B. C

S. J. WANUPIN osaston kuukausikokoukset pidetään joka kuukauden 3:s sunnuntai klo 2 j.p.p. Postiosote: Quartz, Ont.

S. J. VANCOUVERIN OSASTON No. 55 kokous on jokaisen kuukauden toisena keskiviikkona kello 7.30 illalla Clinton Haalilla, 2605 Pender Street East.

V.- ja U.-SEURA "JYMYN" osote: Box 240, Kirkland Lake, Ont.

AMERIKAN WORKERSPUOLUEEN Suomalaisen Toimiston, Suomalaisten Työväenyhdistysten Keskuksen ja Näyttämöliiton osotteet ovat: Finnish Federation, 35 East 125th St., New York, N.Y. Kaikki kirjeenvaihto ja rahalähetykset on tehtävä ylläolevalla osotteella.

A. HURST
YLEINEN KAUPPA SEKÄ POSTIKONTTORI
Rosegrove - - Ontario

Mottomme on palvelus. Hintamme ovat oikeat. Tahtomme on tyydyttää. Meiltä löydätte täydellisen varaston ruoka, y.m. tavaraa. (M

Helsingin Työväen Säästöpankki

Postiosoite: Suom, Helsinki. Sähköosoite: Työpankki.
Omat varat 9,000,000 Smk. Hoitovarat yli 180,000,000 Smk.

Maksaa korkoa

Säästötilillä 7½ % Juoksevalla tilillä 6 %.

Helsingin Työväen Säästöpankki on yleishyödyllinen rahalaitos. Se on nuoresta ijästään huolimatta maan kehityskykyisin ja kooltaan neljäs järjestyksessä maan kaikista Säästöpankeista. Se on työväestön omistama ja hallitsema ja sen varat sijoitetaan luotettavasti ja varovaisesti, riittävää luottotappiota ei säästöpankki koskaan ole kärsinyt. Säästöpankki on aina nauttinut siirtolaisten luottamusta ja sen hallussa on nytkin miljooniin nousevat summat näiden talletuksia. Talletuksia voi sille lähettää paraiten postitse sisäänkirjoitetussa kirjeessä ja mieluummin pankkishekin muodossa tahi yleisten rahanvälitysliikkeiden välityksellä. Rahat saatuaan lähettää säästöpankki niistä tallettajalle kuitin sekä vuosittain tiliotteen. Säästöpankki lähettää pyynnöstä viimeisen vuosikertomuksen toiminnastaan jokaiselle sitä haluavalle.

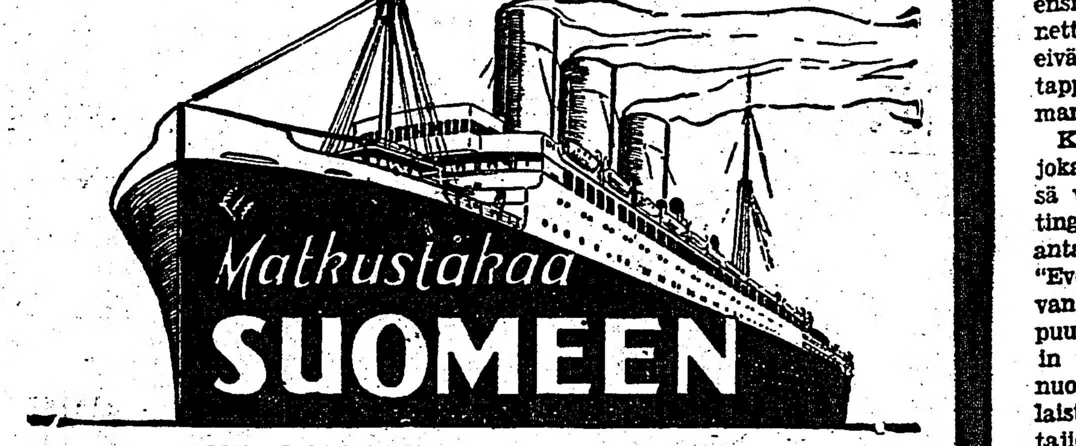

CHERBOURGIIN—SOUTH HAMPTONIIN

Elok. 7| Elok. 27| Syysk. 17	MONTROYAL
Elok. 15|	METAGAMA
Elok. 29| Syysk. 26| Lokak. 24	MONTCLARE
Elok. 21| Syysk. 18| Lokak. 17	MONTCALM
Elok. 31	DUCHESS OF RICHMOND
LIVERPOOLIIN	
Elok. 9	MONTROSE
Elok. 14| Syysk. 4	DUCHESS OF YORK
Elok. 17| Syysk. 14	MELITA
Elok. 21| Syysk. 11	DUCHESS OF ATHOLL
Elok. 28| Syysk. 18	DUCHESS OF BEDFORD
Elok. 31| Syysk. 28| Lokak. 26	MINNEDOSA
Syysk. 27| Lokak. 25	DUCHESS OF YORK
GLASGOWIIN—BELFASTIIN	
Elok. 9	MONTROSE
Elok. 17| Lokak. 10	MELITA
Syysk. 13	METAGAMA
Lokak. 4	DUCHESS OF ATHOLL
EMPRESS PALVELUS — CHERBOURGIIN—SOUTHAMPTONIIN	
Elok. 13| Syysk. 3	EMPRESS OF AUSTRALIA
Elok. 20| Syysk. 10	EMPRESS OF SCOTLAND
Syysk. 6	EMPRESS OF CANADA
Lokak. 1| Lokak. 31	EMPRESS OF SCOTLAND
Syysk. 24	EMPRESS OF AUSTRALIA

Yhteys Hullista Suomeen joka keskiviikko

Lähempiä tietoja hinnoista sekä purjehduksista halutessanne kääntykää kenen tahansa Canadian Pacifin Laivayhtiön asiamiehen puoleen tai C. H. White, District Passenger Agent, North Bay, Ont.

Canadian Pacific
Maailman suurin matkustus Järjestelmä

Pitäkää aina mukananne Canadian Pacific Express Companyn matkustajain matsuosoituksia. Vaihdetaan missä tahansa.

ANNAMME KYYTIÄ

Kolme ajuria

Odotuspaikka Venholan palloruuman päässä. Soittakaa

Puhelin numerolla 1668

Aina valmiit palvelemaan.

E. Länsi L. Ylönen
T. Kontola
Puhelin 1668 Sudbury, Ont.

Hammaslääkäri

Tri Wood

Bank of Nova Scotia Bldg.
Täyttö-, päällystys- ja kultatyötä tehdään sekä ulosvetämistä.

Konttori puhelin 190
Asunto puhelin 1139

Sudbury - - Ontario

JUKKA LEHTELÄN
KIUVASSAUNA
avoinna tiistaina, keskiviikkona, perjantaina ja lauantaina klo 2—12 yöllä. (M
Puhelin 1444W - 467 Ontario St.
Sudbury, Ont.

Halutaan tietää

Haluaisin tietää missä on tuttavani Jack Kantola, kotoisin Karijoelta? Ollut seksuunapaasina C. P. Ry. ja veljeni Arvo ja Walto. Jos ei he itse satu tätä huomaamaan, niin pyydän kohteliaimmin, että jokuu hyväntahtoisesti ilmoittaisi heidän osoitteensa minulle.

Kalle Kutsi,
Box 511, Rouyn, Que.

OSUUSRUOKALA

Kirkland Laken järjestyneiden työläisten omistamassa ruokalassa. 27 Kirkland St., tarjoillaan ruokaa aterioittain ja viikkomaksulla. Huoneita myöskin saatavana. Järjestyneet työläiset, liittykää jäseniksi.

KIRKLAND LAKE FINNISH ASSOCIATION,
Box 297 ja 657, Kirkland Lake, Ont.

KIPU RINNAN ALLA

Ja Vatsassa, Päänpakotus, Kitkerää vettä suussa, Sydämen poltto, pakotus selässä ja kylkiluiden alla, Sappitauti, Keltatauti, Kova-vatsa ja yleensä heikko ruuansulatus ovat kaikki Vatsakatarrin tuntomerkkejä.

Tämä tauti on hyvin yleinen kansamme keskuudessa ja sen oireet ovat niin monet ja vaihtelevat, että monikin luulee itsellään vaivaavan sydän-, keuhko- t. m. taudin, vaikka se johtuu ainoastaan heikosta ruuansulatuksesta. — Lukekaa mitä tämä mies sanoo lääkkeestä:

Lawler, Minn.

Mr. P. A. Lignell.
Teiltä tilaamani lääkkeen No. 250 olen käyttänyt ohjeiden mukaan ja olen taas terve mies. Kiitos teille hyvästä lääkkeestä.
Kunnioit.. Daniel Kalliomäki.

Täydelliseen hoitoon kuuluu suuri pullo lääkettä, pulveria ja pillereitä sisällisesti nautittavia. täysi kuun hoito. Tilatkaa lääke No. 250, lähetetään postissa postikulut suoritettuna $2.50.

—Lignellin Apteekki on suurin—
—Suom. Apteekki Yhdysvalloissa—

P. A. LIGNELL CO. Superior, Wis.

J. A. Erickson

SUOMALAINEN ASIOITSIA

tekee laillisia asiapapereita tässä maassa ja Suomessa käytettäväksi ja suorittaa yleensä kaikkia asioitsia-alalle kuuluvia tehtäviä. Tulkkina oikeuksissa y.m. M

Bank of Commerce Building.
— Phone 2131 —
Box 718 — SUDBURY, ONT.

Liha- ja Ruokatavara-KAUPPA
NIEMI & VALKEAPÄÄ
Puhelin 844 — Box 524
71 Cedar St. — Sudbury, Ont.